

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2018. szeptember 13.*

„Közös kül- és biztonságpolitika – Az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedések – A felperes nevének a korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó szervezetek jegyzékébe való felvétele, majd a jegyzéken való fenntartása – Indokolási kötelezettség – Jogalap – EU–Oroszország partnerségi és együttműködési megállapodás – A tulajdonhoz való jog – Gazdasági tevékenység gyakorlásához való jog – Arányosság”

A T-735/14. és T-799/14. sz. ügyekben,

a **Gazprom Neft PAO, korábban Gazprom Neft OAO** (székhelye: Szentpétervár [Oroszország], képviselik: L. Van den Hende, J. Charles ügyvédek és S. Cogman solicitor)

felperesnek

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselek: M. Bishop és S. Boelaert, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatják:

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviselek kezdetben: C. Brodie és S. Simmons, később: C. Brodie és V. Kaye, majd: C. Brodie, C. Crane és S. Brandon, végül: C. Brodie, R. Fadoju és M. Brandon, meghatalmazotti minőségben, segítők: G. Facenna QC, és C. Banner barrister)

és

az **Európai Bizottság** (képviselek: Havas L., T. Scharf és D. Gauci, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó felek,

először is a 2014. szeptember 8-i 2014/659/KKBP tanácsi határozattal (HL 2014. L 271., 54. o.) és a 2014. december 4-i 2014/872/KKBP tanácsi határozattal (HL 2014. L 349., 58. o.) módosított, az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló, 2014. július 31-i 2014/512/KKBP tanácsi határozat (HL 2014. L 229., 13. o.) 1. cikke (2) bekezdése b)–d) pontjának, 1. cikke (3) és (4) bekezdésének, 4. cikkének, 4a. cikkének, 7. cikke (1) bekezdése a) pontjának, valamint III. mellékletének, továbbá másodszor a 2014. szeptember 8-i 960/2014/EU tanácsi rendelettel (HL 2014. L 271., 3. o.) és a 2014. december 4-i 1290/2014/EU tanácsi rendelettel (HL 2014. L 349., 20. o.) módosított, az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló, 2014. július 31-i 833/2014/EU tanácsi rendelet (HL 2014. L 229., 1. o.; helyesbítés: HL 2014. L 246., 59. o.) 3. cikkének, 3a. cikkének, 4. cikke (3) és

* Az eljárás nyelve: angol.

(4) bekezdésének, 5. cikke (2) bekezdése b)–d) pontjának, 5. cikke (3) és (4) bekezdésének, 11. cikke (1) bekezdése a) pontjának, valamint VI. mellékletének a megsemmisítése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács),

tagjai: G. Berardis elnök (előadó), D. Spielmann és Csehi Z. bírák,

hivatalvezető: L. Grzegorzcyk tanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2017. december 14-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita alapját képező tényállás

- 1 A felperes, a Gazprom Neft PAO egy, az orosz jog szerint létrejött kereskedelmi társaság, amely kőolaj és földgáz feltárásával és kitermelésével, nyersolaj értékesítésével és fogalmazásával, valamint kőolajtermékek előállításával és értékesítésével foglalkozik. Többségi részvényese a Gazprom Joint Stock Company, amely közvetlenül és közvetve a részvényeinek 95,7%-ával rendelkezik. Az orosz kormány közvetlenül és közvetve a Gazprom Joint Stock Company részvényeinek 50,23%-ával rendelkezik.
- 2 2014. február 20-án az Európai Unió Tanácsa a legszigorúbban elítélte az erőszak alkalmazásának minden formáját Ukrajnában. Az erőszak azonnali beszüntetésére, valamint az emberi jogoknak és alapvető szabadságoknak Ukrajnában történő teljes körű tiszteletben tartására szólított fel. A Tanács az emberi jogok megsértéséért, az erőszak alkalmazásáért és a túlzott erőalkalmazásáért felelős személyekkel szembeni korlátozó intézkedések bevezetését is előírta.
- 3 A 2014. március 3-i rendkívüli ülésen a Tanács elítélte az orosz fegyveres erők által alkalmazott, Ukrajna szuverenitásának és területi integritásának nyilvánvaló megsértését képező agressziót, valamint Ukrajna területén a fegyveres erők bevetésére a Soviet Federatsii Federal'nogo Sobrania Rossiskoi Federatsii (az Orosz Föderáció szövetségi gyűlésének föderációs tanácsa) által 2014. március 1-jén adott engedélyt. Az Európai Unió felszólította az Oroszországi Föderációt, hogy nemzetközi kötelezettségeinek megfelelően haladéktalanul vonja vissza fegyveres erőit állandó állomáshelyükre.
- 4 2014. március 5-én a Tanács az ukrán államhoz tartozó, hűtlenül kezelt pénzeszközök befagyasztására és visszatérítésére irányuló korlátozó intézkedéseket fogadott el.
- 5 2014. március 6-án az Unió állam- és kormányfői jóváhagyták a 2014. március 3-i tanácsi következtetéseket. Határozottan elítélték azt, hogy az Oroszországi Föderáció indokolatlanul megsértette Ukrajna szuverenitását és területi integritását, továbbá felszólították az Oroszországi Föderációt, hogy a vonatkozó megállapodásokkal összhangban haladéktalanul vonja vissza fegyveres erőit állandó állomáshelyükre. Az Unió állam- és kormányfői kijelentették, hogy az Oroszországi Föderációnak az ukrániai helyzetet destabilizáló minden további intézkedése az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről az Oroszországi Föderáció közötti kapcsolatokban számos gazdasági területen fog újabb és messzemenő következményekkel járni. Felszólították az Oroszországi Föderációt, hogy haladéktalanul biztosítson szabad bejutást a területre nemzetközi megfigyelők

számára, hangsúlyozva, hogy az ukrajnai válság megoldásának az ország területi integritásán, szuverenitásán és függetlenségén, valamint a nemzetközi normák szigorú tiszteletben tartásán kell alapulnia.

- 6 2014. március 16-án a Krími Autonóm Köztársaság parlamentje és Szevasztopol város önkormányzata – amelyek mindegyike Ukrajnához tartozik – népszavazást tartott a Krím jogállására vonatkozóan. E népszavazáson a Krím lakosságát arról kérdezték, hogy kíván-e az Oroszországi Föderációhoz tartozni föderális jogalanyként, vagy hogy az 1992-es alkotmányt és a Krím Ukrajna részeként fennálló jogállását kívánja-e visszaállítani. A Krími Autonóm Köztársaságban bejelentett eredmény szerint 83,1%-os részvétel mellett a szavazatok 96,77%-a a régiónak az Oroszországi Föderációba való integrációját támogatta.
- 7 2014. március 17-én a Tanács más következtetéseket is elfogadott Ukrajnával kapcsolatban. A Tanács határozottan elítélte az Oroszországi Föderációhoz való csatlakozásra vonatkozó népszavazásnak a Krímben 2014. március 16-án történt megtartását, amelyre – a Tanács meglátása szerint – az ukrán alkotmány nyilvánvaló megsértésével került sor. A Tanács nyomatékosan felszólította az Oroszországi Föderációt, hogy tegyen lépéseket a válság enyhítése érdekében, nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban az Ukrajnában állomásozó hadereje létszámát haladéktalanul csökkentse a válság kialakulását megelőző szintre, és vezényelje azokat vissza a válságot megelőzően kijelölt helyőrségükre, kezdjen közvetlen tárgyalásokat az ukrán kormánnyal, és vegyen igénybe minden rendelkezésre álló nemzetközi mechanizmust egy békés és tárgyaláson alapuló megoldás megtalálása érdekében, teljes mértékben eleget téve az Ukrajna szuverenitásának és területi integritásának tiszteletben tartására irányuló kétoldalú és többoldalú kötelezettségvállalásainak. E tekintetben a Tanács sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa az Oroszországi Föderáció vétője miatt nem tudott határozatot elfogadni. Ezen túlmenően a Tanács nyomatékosan felszólította az Oroszországi Föderációt arra, hogy ne tegyen lépéseket a Krím nemzetközi jogba ütköző annektálására.
- 8 Ugyanezen a napon a Tanács az EUSZ 29. cikk alapján elfogadta az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatt korlátozó intézkedések bevezetéséről szóló 2014/145/KKBP határozatot (HL 2014. L 78., 16. o.; helyesbítés: HL 2014. L 263., 35. o.), valamint az EUMSZ 215. cikk alapján az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendeletet (HL 2014. L 78., 6. o.; helyesbítések: HL 2014. L 121., 60. o.; HL 2014. L 294., 50. o.), amelyekkel az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető cselekményekért felelős személyekre, valamint a velük kapcsolatban álló személyekre és szervezetekre vonatkozóan utazási korlátozásokat és pénzeszközök befagyasztását írta elő.
- 9 2014. március 17-én az Oroszországi Föderáció hivatalosan elismerte a Krímben 2014. március 16-án tartott népszavazás eredményeit. E népszavazást követően a Krím legfelsőbb bírósága és Szevasztopol városi tanácsa kikiáltotta a Krím Ukrajnától való függetlenségét, és kérte az Oroszországi Föderációba való felvételét. Ugyanezen a napon az orosz elnök rendeletet írt alá, amely szuverén és független államnak ismerte el a Krími Köztársaságot.
- 10 2014. március 21-én az Európai Tanács emlékeztetett az Unió állam- és kormányfőinek 2014. március 6-i nyilatkozatára, és kérte az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy vegyenek fontolóra más lehetséges célzott intézkedéseket.
- 11 2014. június 23-án a Tanács úgy határozott, hogy a Krímből vagy Szevasztopolból származó áruk Unióba történő behozatalát meg kell tiltani a Krímből vagy Szevasztopolból származó olyan áruk kivételével, amelyekre vonatkozóan az ukrán kormány származási bizonyítványt állított ki.
- 12 A Malaysia Airlines MH17-es járatának Donyeckben (Ukrajna) történt megsemmisülését eredményező 2014. július 17-i balesetet követően a Tanács felkérte a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy zárják le a lehetséges célzott intézkedésekre vonatkozó előkészítő munkát, és hogy

legkésőbb 2014. július 24-ig tegyenek javaslatot konkrét intézkedésekre, többek között a tőkepiacokhoz való hozzáférés, a védelmi ipar és a kettős felhasználású termékek, valamint – többek között – az energiaágazatban alkalmazott érzékeny technológiák területén.

- 13 2014. július 31-én a Tanács az EUSZ 29. cikk alapján elfogadta az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2014/512/KKBP határozatot (HL 2014. L 229., 13. o.). Ugyanezen a napon a Tanács az EUMSZ 215. cikk alapján elfogadta az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendeletet (HL 2014. L 229., 1. o.; helyesbítés: HL 2014. L 246., 59. o.).
- 14 A 833/2014 rendelet II. melléklete egy jegyzéket tartalmaz az e rendelet 3. cikkében említett, a Kombinált Nómenklátúra szerinti kódjuk alapján besorolt technológiákról, úgymint – elsődlegesen – olaj vagy gáz szállítására használt, vezetékcső, sziklafúró vagy talajfúró szerszám, térfogatkiszorításos folyadékszivattyú, folyadékemelő, föld fúrására használt fúró- vagy mélyítógép, illetve e gépek alkatrésze, fúró- vagy kitermelőberendezés, fúrótoronnyal felszerelt gépkocsi, tengerjáró világítóhajó, tűzoltóhajó stb.
- 15 Ezután a Tanács 2014. szeptember 8-án elfogadta a 2014/512 határozat módosításáról szóló 2014/659/KKBP határozatot (HL 2014. L 271., 54. o.) és a 833/2014 rendelet módosításáról szóló 960/2014/EU rendeletet (HL 2014. L 271., 3. o.). Ezek a jogi aktusok további korlátozásokat írtak elő az oroszországi mélytengeri kőolajfeltáráshoz és -kitermeléshez, a sarkvidéki kőolajfeltáráshoz és -kitermeléshez, valamint a palaolajprojektekhez szükséges, kapcsolódó szolgáltatások tekintetében. Ugyanezen jogi aktusok további korlátozásokat írtak elő az uniós tőkepiacokhoz való hozzáféréssel kapcsolatban, és a hatályukat kiterjesztették a többségében állami tulajdonban vagy állami ellenőrzés alatt álló három legnagyobb orosz társaságra – köztük a felperesre –, amelyek a tevékenységüket a nyersolaj- és a kőolajtermékek területén fejtik ki.
- 16 Végül a 2014/659 határozattal módosított 2014/512 határozatot a 2014. december 4-i 2014/872/KKBP tanácsi határozat (HL 2014. L 349., 58. o.; a továbbiakban: megtámadott határozat) módosította. A 960/2014 rendelettel módosított 833/2014 rendeletet a 2014. december 4-i 1290/2014/EU rendelet (HL 2014. L 349., 20. o.; a továbbiakban: megtámadott rendelet) módosította.
- 17 A megtámadott határozat 1. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontja, valamint (3) és (4) bekezdése – amely cikket a 2014/659 határozat 1. cikkének 1. pontja, majd a 2014/872 határozat 1. cikke 1. pontjának a) és b) alpontja illesztette be, illetve módosította – előírja:

„(2) Tilos az alábbiak által 2014. szeptember 12. után kibocsátott, 30 napot meghaladó futamidejű kötvényeknek, tagsági részesedéseknek vagy hasonló pénzügyi eszközöknek a közvetlen vagy közvetett eladása vagy értékesítése, a velük kapcsolatos befektetési szolgáltatások közvetlen vagy közvetett nyújtása, illetve a kibocsátásukkal kapcsolatos segítségnyújtás és az ezekkel kapcsolatos bármely egyéb tranzakció:

[...]

- b) azon, a III. melléklet szerinti jegyzékben szereplő, oroszországi székhelyű szervezetek, amelyek állami ellenőrzés alatt, vagy 50%-nál magasabb arányban állami tulajdonban állnak, teljes eszközértékük becsült értéke feltehetőleg meghaladja az egybillió orosz rubelt, és amelyek becsült bevételének legalább 50%-a a 2014. szeptember 12-i adatok alapján nyersolaj és kőolajtermékek értékesítéséből vagy szállításából ered;
- c) olyan Unión kívüli székhelyű jogi személy, szervezet vagy szerv, amely tulajdonosi jogainak több mint 50%-ával az a) vagy b) pontban felsorolt valamely szervezet rendelkezik; vagy

d) a c) pontban említett kategóriába tartozó vagy a II. vagy III. mellékletben felsorolt valamely szervezet nevében vagy irányítása szerint eljáró minden jogi személy, szervezet vagy szerv.

(3) Tilos 2014. szeptember 12. után – akár közvetlenül, akár közvetve – az (1) vagy a (2) bekezdésben említett bármely jogi személy, szervezet vagy szerv számára 30 napot meghaladó futamidővel új kölcsönt vagy hitelt nyújtani vagy kölcsön- vagy hitelnyújtás céljából létrejött megállapodásban részt venni, kivéve az olyan kölcsönöket vagy hiteleket, amelyek konkrét és dokumentumokkal megfelelőképpen alátámasztott célja áruknak az Unió és Oroszország vagy bármely más harmadik állam közötti olyan közvetlen vagy közvetett behozatalának, illetve kivitelének, valamint az Unió és Oroszország vagy bármely más harmadik állam közötti olyan közvetlen vagy közvetett nem pénzügyi szolgáltatások nyújtásának finanszírozása, amely nem esik korlátozó intézkedések hatálya alá, illetve kivéve az olyan kölcsönöket, amelyek konkrét és dokumentumokkal megfelelőképpen alátámasztott célja olyan sürgősségi finanszírozás biztosítása, amely az Unióban letelepedett jogi személyekre vonatkozó tőke- és likviditási kritériumoknak való megfelelés érdekében szükséges, és e jogi személyek több mint 50%-ban egy, az I. mellékletben említett szervezet tulajdonában állnak.

(4) A (3) bekezdésben foglalt tilalom nem alkalmazandó a 2014. szeptember 12. előtt kötött szerződések alapján történő lehívásokra vagy folyósításokra, feltéve, hogy teljesülnek az alábbi feltételek:

- a) az ilyen lehívások vagy folyósítások valamennyi szerződéses feltételét:
 - i. 2014. szeptember 12. előtt a felek jóváhagyták; és
 - ii. az említett időpontban, illetve azt követően sem módosították; valamint
- b) 2014. szeptember 12. előtt valamennyi rendelkezésre bocsátott pénzeszköz teljes egészében történő visszafizetésére vonatkozóan az esedékesség időpontja, továbbá a szerződés szerinti valamennyi kötelezettségvállalás, jog és kötelezettség megszűnésére vonatkozó időpont a szerződésben meghatározásra került.

A lehívások és folyósítások e bekezdésben említett szerződéses feltételei magukban foglalják az egyes lehívásokra vagy folyósításokra vonatkozó visszafizetési határidő hosszát, az alkalmazott kamatlábra vagy a kamatlábszámítási módszerre, valamint a maximális összegre vonatkozó rendelkezéseket.”

- 18 A 2014/659 határozat melléklete egy III. melléklettel egészíti ki a 2014/512 határozatot, amely melléklet felveszi a felperes nevét az e határozat 1. cikke (2) bekezdésének b) pontjában említett jogi személyek, szervezetek és szervek jegyzékébe.
- 19 A megtámadott rendelet 5. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontja, valamint (3) és (4) bekezdése – amelyeket a 960/2014 rendelet 1. cikkének 5. pontja, majd az 1290/2014 rendelet 1. cikkének 6. és 7. pontja illesztett be, illetve módosított – a következőket írja elő:

„(2) Tilos a 2014. szeptember 12. után kibocsátott, 30 napot meghaladó futamidejű átruházható értékpapírokat és pénzügyi eszközöket közvetlenül vagy közvetve vásárolni, értékesíteni, kibocsátásukhoz befektetési szolgáltatást vagy egyéb segítséget nyújtani, illetve ezekkel kapcsolatos bármely egyéb tranzakciót végrehajtani, amennyiben azokat a következők bocsátották ki:

[...]

- b) a VI. mellékletben felsorolt, oroszországi székhelyű, állami ellenőrzés alatt vagy 50%-nál magasabb arányban állami tulajdonban álló olyan jogi személy, szervezet vagy szerv, amely teljes eszközértékének becsült értéke feltehetőleg meghaladja az egybillió orosz rubelt, és amely becsült bevételének legalább 50%-a nyersolaj vagy kőolajtermékek értékesítéséből vagy szállításából ered;

- c) olyan Unión kívüli székhelyű jogi személy, szervezet vagy szerv, amely tulajdonosi jogainak több mint 50%-ával közvetve vagy közvetlenül az e bekezdés a) vagy b) pontjában felsorolt valamely szervezet rendelkezik; vagy
- d) olyan jogi személy, szervezet vagy szerv, amely az e bekezdés a), b) vagy c) pontjában említett valamely szervezet nevében vagy irányítása szerint jár el.

(3) Tilos 2014. szeptember 12. után – akár közvetlenül, akár közvetve – az (1) vagy a (2) bekezdésben említett bármely jogi személy, szervezet vagy szerv számára 30 napot meghaladó futamidővel új kölcsönt vagy hitelt nyújtani, vagy kölcsön- vagy hitelnyújtás céljából létrejött megállapodásban részt venni.

A tilalom nem alkalmazandó az alábbiakra:

- a) olyan kölcsönök vagy hitelek, amelyek konkrét és dokumentált célja áruknek az Unió és bármely harmadik állam közötti olyan behozatalának, illetve kivitelének, valamint nem pénzügyi szolgáltatásoknak az Unió és bármely harmadik állam közötti olyan nyújtásának a finanszírozása, amely nem esik korlátozó intézkedések hatálya alá, ideértve egy másik harmadik országból származó árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatos, az export- vagy importszerződés teljesítéséhez szükséges kiadást; vagy
- b) olyan kölcsönök, amelyek konkrét és dokumentált célja olyan sürgősségi finanszírozás biztosítása, amely az Unióban székhellyel rendelkező jogi személyekre vonatkozó tőke- és likviditási kritériumoknak való megfelelés érdekében szükséges, és e jogi személyek több mint 50%-ban egy, a III. mellékletben említett szervezet tulajdonában állnak.

(4) A (3) bekezdésben foglalt tilalom nem alkalmazandó a 2014. szeptember 12. előtt kötött szerződések alapján történő lehívásokra vagy folyósításokra, feltéve, hogy teljesülnek az alábbi feltételek:

- a) az ilyen lehívások vagy folyósítások valamennyi szerződéses feltételét:
 - i. 2014. szeptember 12. előtt a felek jóváhagyták; és
 - ii. az említett időpontban, illetve azt követően sem módosították; valamint
- b) 2014. szeptember 12. előtt valamennyi rendelkezésre bocsátott pénzeszköz teljes egészében történő visszafizetésére vonatkozóan az esedékesség időpontja, továbbá a szerződés szerinti valamennyi kötelezettségvállalás, jog és kötelezettség megszűnésére vonatkozó időpont a szerződésben meghatározásra került.

A lehívások és folyósítások a) pontban említett szerződéses feltételei magukban foglalják az egyes lehívásokra vagy folyósításokra vonatkozó visszafizetési határidő hosszát, az alkalmazott kamatlábra vagy a kamatlábszámítási módszerre, valamint a maximális összegre vonatkozó rendelkezéseket.”

²⁰ A 960/2014 rendelet 1. cikkének 9. pontja előírja, hogy e rendelet III. mellékletének szövege – amely a felperes nevét felveszi a 833/2014 rendelet 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában említett jogi személyek, szervezetek vagy szervek jegyzékébe – VI. mellékletként egészíti ki ez utóbbi rendeletet.

²¹ A megtámadott határozat 4. cikke – amelyet a 2014/872 határozat módosított – előírja:

„(1) Az oroszországi – beleértve az Oroszország kizárólagos gazdasági övezetén belül vagy kontinentális talapzatán folytatott – feltárási és kitermelési projektek alábbi kategóriáinak céljára alkalmas bizonyos felszerelések valamely tagállam állampolgára általi, vagy valamely tagállam

területéről vagy valamely tagállam joghatósága alá tartozó hajó vagy légi jármű igénybevételével történő közvetlen vagy közvetett értékesítését, szállítását, transzferét és kivitelét az exportáló tagállam illetékes hatóságának előzetesen engedélyeznie kell:

- a) 150 métert meghaladó tengermélységben végzett olajfeltárás és -kitermelés;
- b) az északi sarkkörtől északra fekvő tengeri területeken folytatott olajfeltárás és -kitermelés;
- c) olyan projektek, amelyek során palakőzetekben található készletekből hidraulikus rétegrepszítés (frakkolás) révén olaj termelhető ki; nem tartozik ide az olyan, palakőzeteken keresztül végzett feltárás és kitermelés, amelynek célja nem palalelőhelyen található olaj helyének meghatározása és kivonása.

A Unió megteszi a szükséges intézkedéseket az e bekezdés hatálya alá tartozó termékek meghatározása céljából.

(2) Az exportáló tagállam illetékes hatóságának:

- a) az (1) bekezdésben említett felszerelésekhez kapcsolódó technikai segítségnyújtást és egyéb szolgáltatásnyújtást;
- b) az (1) bekezdésben említett felszerelések értékesítéséhez, szállításához, transzferéhez és kiviteléhez, vagy a kapcsolódó technikai segítségnyújtáshoz vagy képzéshez nyújtandó finanszírozás vagy pénzügyi támogatás nyújtását

szintén előzetesen engedélyeznie kell.

(3) A tagállamok illetékes hatóságai nem adhatják meg az engedélyt az (1) és a (2) bekezdésben említett felszerelések értékesítéséhez, szállításához, transzferéhez és kiviteléhez, illetve szolgáltatások nyújtásához, ha azt állapítják meg, hogy ez az értékesítés, szállítás, transzfer vagy kivitel, illetve szolgáltatásnyújtás az (1) bekezdésben említett feltárási, illetve kitermelési kategóriák valamelyikére irányul.

(4) A (3) bekezdés rendelkezése nem érinti sem a 2014. augusztus 1. előtt kötött szerződéseknek, sem az ilyen szerződések teljesítéséhez szükséges kiegészítő szerződéseknek a teljesítését.

(5) Az illetékes hatóságok megadhatják az engedélyt, ha az (1) és a (2) bekezdésben említett termékek értékesítésére, szállítására, transzferére és kivitelére, illetve szolgáltatások nyújtására az emberi egészségre és biztonságra vagy a környezetre valószínűsíthetően súlyos és jelentős hatást gyakorló esemény sürgős megelőzése vagy hatásainak sürgős enyhítése miatt van szükség. Kellően indokolt sürgős esetekben az (1) és a (2) bekezdésben említett értékesítésre, szállításra, transzferre és kivitelre, illetve szolgáltatásnyújtásra előzetes engedély nélkül is sor kerülhet, feltéve, hogy az exportőr az értékesítést, szállítást, transzfert vagy kivitelét, illetve a szolgáltatásnyújtást követő öt munkanapon belül értesíti az illetékes hatóságot, részletesen megindokolva az előzetes engedély nélküli értékesítést, szállítást, transzfert és kivitelét, illetve szolgáltatásnyújtást.”

22 Hasonlóképpen, a 833/2014 rendelet 3. cikke, valamint 4. cikkének (3) és (4) bekezdése – amelyeket az 1290/2014 rendelet módosított – előírja:

„3. cikk

(1) Előzetesen engedélyeztetni kell a II. mellékletben felsorolt termékek értékesítését, szállítását, átruházását vagy kivitelét közvetlenül vagy közvetve – függetlenül attól, hogy azok az Unióból származnak-e – bármilyen oroszországi – beleértve Oroszország kizárólagos gazdasági övezetét és

kontinentális talapzatát – vagy bármilyen más országbeli természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv számára, amennyiben az ilyen termékeket Oroszországban – beleértve Oroszország kizárólagos gazdasági övezetét és kontinentális talapzatát – szándékozzák felhasználni.

(2) Minden, az e cikk alapján engedélyköteles értékesítésre, szállításra, átruházásra vagy kivitelre vonatkozó engedélyt az exportőr székhelye szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai adnak ki, összhangban a 428/2009/EK rendelet 11. cikkében meghatározott részletes szabályokkal. Az engedély az Unió egész területére érvényes.

(3) A II. melléklet tartalmazza az oroszországi – beleértve az Oroszország kizárólagos gazdasági övezetében és kontinentális talapzatán folytatott – feltárási és kitermelési projektek alábbi kategóriáinak céljára alkalmas bizonyos termékeket:

- a) 150 m-t meghaladó tengermélységben végzett kőolajfeltárás és -kitermelés;
- b) az északi sarkkörtől északra fekvő tengeri területeken folytatott kőolajfeltárás és -kitermelés; vagy
- c) olyan projektek, amelyek során palakőzetekben található készletekből hidraulikus rétegrepesztés (frakkolás) révén olaj termelhető ki; nem tartozik ide az olyan, palakőzeteken keresztül végzett feltárás és kitermelés, amelynek célja nem palalelőhelyen található olaj helyének meghatározása és kivonása.

(4) Az exportőrök az exportengedély-kérelemhez szükséges minden vonatkozó információt kötelesek megadni a hatáskörrel rendelkező hatóságok részére.

(5) A hatáskörrel rendelkező hatóságok nem engedélyezik a II. mellékletben szereplő termékek értékesítését, szállítását, átruházását vagy kivitelét, ha megalapozott indokok alapján megállapítható, hogy a termékek értékesítése, szállítása, átruházása vagy kivitele a (3) bekezdésben említett feltárási és kitermelési projektek valamely kategóriájára irányul.

A hatáskörrel rendelkező hatóságok azonban megadhatják az engedélyt, amennyiben az értékesítés, szállítás, átruházás vagy kivitel 2014. augusztus 1. előtt megkötött szerződésből vagy az ilyen szerződés teljesítéséhez szükséges kiegészítő szerződésekből eredő kötelezettség végrehajtására vonatkozik.

A hatáskörrel rendelkező hatóságok akkor is megadhatják az engedélyt, ha a termékek értékesítésére, szállítására, átruházására vagy kivitelére az emberi egészségre és biztonságra vagy a környezetre valószínűsíthetően súlyos és jelentős hatást gyakorló esemény sürgős megelőzése vagy hatásainak sürgős enyhítése miatt van szükség. Kellően indokolt sürgős esetekben az értékesítésre, szállításra, átruházásra vagy kivitelre előzetes engedély nélkül is sor kerülhet, feltéve, hogy az exportőr az értékesítést, szállítást, átruházást vagy kivitel követő öt munkanapon belül értesíti a hatáskörrel rendelkező hatóságot, részletesen megindokolva az előzetes engedély nélküli értékesítést, szállítást, átruházást vagy kivitel.

(6) A hatáskörrel rendelkező hatóságok az (5) bekezdésben meghatározott feltételek mellett érvényteleníthetik, felfüggeszthetik, módosíthatják vagy visszavonhatják az általuk megadott exportengedélyt.

(7) Amennyiben egy hatáskörrel rendelkező hatóság az engedély iránti kérelmet elutasítja, vagy az (5) vagy (6) bekezdésnek megfelelően érvénytelenít, felfüggeszt, lényegesen korlátoz vagy visszavon egy engedélyt, az érintett tagállam értesíti erről a többi tagállamot és a Bizottságot, és megosztja velük a releváns információkat, betartva egyúttal a kölcsönös segítségnyújtásról szóló 515/97/EK tanácsi rendeletnek az ilyen információk bizalmosságára vonatkozó rendelkezéseit.

(8) Mielőtt egy tagállam az (5) bekezdéssel összhangban megadna egy olyan ügyletre vonatkozó engedélyt, amely lényegében ugyanolyan, mint amelyre vonatkozóan más tagállam vagy tagállamok az engedélyt a (6) és a (7) bekezdésben előírtaknak megfelelően megtagadták, és a megtagadás még mindig érvényes, a szóban forgó tagállam először azon tagállammal vagy tagállamokkal konzultál, amely vagy amelyek az engedély megadását megtagadták. Ha e konzultációkat követően az érintett tagállam mégis úgy határoz, hogy az engedélyt megadja, úgy erről tájékoztatja a többi tagállamot és a Bizottságot, rendelkezésre bocsátva a döntését indokoló valamennyi információt.

[...]

4. cikk

[...]

(3) Az alábbiak biztosításához az érintett hatáskörrel rendelkező hatóság engedélye szükséges:

- a) a II. mellékletben felsorolt termékekhez vagy az ilyen termékek rendelkezésre bocsátásához, előállításához, karbantartásához és használatához kapcsolódó technikai segítségnyújtás vagy közvetítői szolgáltatás közvetlenül vagy közvetve bármilyen oroszországi – beleértve Oroszország kizárólagos gazdasági övezetén és kontinentális talapzatán belüli – természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv részére, vagy, amennyiben az ilyen segítségnyújtás oroszországi – beleértve Oroszország kizárólagos gazdasági övezetén és kontinentális talapzatán belüli – felhasználású termékekre vonatkozik, bármilyen más országbeli bármilyen más személy, szervezet vagy szerv részére;
- b) a II. mellékletben említett termékekhez kapcsolódó finanszírozás vagy pénzügyi támogatás – beleértve mindenekelőtt az említett termékek értékesítésével, szállításával, átruházásával vagy kivitelével kapcsolatos, vagy az ahhoz kapcsolódó technikai segítségnyújtásra irányuló támogatásokat, kölcsönöket és exporthitel-biztosításokat – közvetlenül vagy közvetve bármilyen oroszországi – beleértve Oroszország kizárólagos gazdasági övezetén és kontinentális talapzatán belüli – természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv részére, vagy, amennyiben az ilyen segítségnyújtás oroszországi – beleértve Oroszország kizárólagos gazdasági övezetén és kontinentális talapzatán belüli – felhasználású termékekre vonatkozik, bármilyen más országbeli bármilyen más személy, szervezet vagy szerv részére.

A 3. cikk (5) bekezdésében említett kellően indokolt sürgős esetekben az e bekezdésben említett szolgáltatások nyújtására előzetes engedély nélkül is sor kerülhet, feltéve, hogy a szolgáltató a szolgáltatásnyújtást követő öt munkanapon belül értesíti a hatáskörrel rendelkező hatóságot

(4) Amennyiben az e cikk (3) bekezdése szerinti engedélyt kérnek, a 3. cikk és különösen annak (2) és (5) bekezdése értelemszerűen alkalmazandó.”

23 A megtámadott határozat 4a. cikke – amelyet a 2014/659 határozat 1. cikkének 3. pontja illesztett be, majd a 2014/872 határozat 1. cikkének 6. pontja módosított – előírja:

„(1) Tilos az oroszországi – beleértve az Oroszország kizárólagos gazdasági övezetén belül vagy kontinentális talapzatán folytatott – feltárási és kitermelési projektek alábbi kategóriáihoz szükséges kapcsolódó szolgáltatásoknak valamely tagállam állampolgára általi, illetve valamely tagállam területéről, vagy valamely tagállam joghatósága alá tartozó hajó vagy légi jármű igénybevételével történő közvetlen vagy közvetett nyújtása:

- a) 150 métert meghaladó tengermélységben végzett olajfeltárás és -kitermelés;
- b) az északi sarkkörtől északra fekvő tengeri területeken folytatott olajfeltárás és -kitermelés;

c) olyan projektek, amelyek során palakőzetekben található készletekből hidraulikus rétegrepszítés (frakkolás) révén olaj termelhető ki; nem tartozik ide az olyan, palakőzeteken keresztül végzett feltárás és kitermelés, amelyek célja a palalelőhelyeken kívüli más lelőhelyek feltárása és a nem palalelőhelyen található olaj kivonása.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt tilalom nem érinti a 2014. szeptember 12. előtt megkötött szerződésekből vagy keretmegállapodásokból vagy az ilyen szerződések végrehajtásához szükséges kiegészítő szerződésekből eredő kötelezettségek végrehajtását.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt tilalom nem alkalmazandó, amennyiben a szóban forgó szolgáltatásokra az emberi egészségre és biztonságra vagy a környezetre valószínűsíthetően súlyos és jelentős hatást gyakorló esemény sürgős megelőzése vagy hatásainak enyhítése miatt van szükség.”

²⁴ Hasonlóképpen, a megtámadott rendelet 3a. cikke – amelyet a 960/2014 rendelet 1. cikkének 3. pontja illesztett be, majd az 1290/2014 rendelet 1. cikkének 4. pontja módosított – előírja:

„(1) Tilos közvetlenül vagy közvetve az oroszországi – beleértve az Oroszország kizárólagos gazdasági övezetében vagy kontinentális talapzatán folytatott – feltárási és kitermelési projektek alábbi kategóriáihoz szükséges kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtani:

- a) 150 m-t meghaladó tengermélységben végzett kőolajfeltárás és -kitermelés;
- b) az északi sarkkörtől északra fekvő tengeri területeken folytatott kőolajfeltárás és -kitermelés; vagy
- c) olyan projektek, amelyek során palakőzetekben található készletekből hidraulikus rétegrepszítés (frakkolás) révén olaj termelhető ki; nem tartozik ide az olyan, palakőzeteken keresztül végzett feltárás és kitermelés, amelynek célja nem palalelőhelyen található olaj helyének meghatározása és kivonása

E bekezdés alkalmazásában a »kapcsolódó szolgáltatások«:

- i. fúrás;
- ii. fúrólukvizsgálat;
- iii. fúróluk-szelvényezési és kútkiképzési szolgáltatások;
- iv. speciális úszó tartályhajók szállítása.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt tilalmak nem érintik a 2014. szeptember 12. előtt megkötött szerződésekből vagy keretmegállapodásokból vagy az ilyen szerződések teljesítéséhez szükséges kiegészítő szerződésekből eredő kötelezettségek végrehajtását.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt tilalom nem alkalmazandó, amennyiben a szóban forgó szolgáltatásokra az emberi egészségre és biztonságra vagy a környezetre valószínűsíthetően súlyos és jelentős hatást gyakorló esemény sürgős megelőzése vagy hatásainak sürgős enyhítése miatt van szükség.

A szolgáltató az e bekezdés értelmében végzett bármilyen tevékenységről öt munkanapon értesíti a hatáskörrel rendelkező hatóságot, részletesen megindokolva az előzetes engedély nélküli értékesítést, szállítást, átruházást vagy kivittelt.”

- 25 A megtámadott határozat 7. cikke (1) bekezdésének a) pontja – amelyet a 2014/659 határozat 1. cikkének 4. pontja módosított – előírja:

„(1) Nem érvényesíthető semminemű igény az olyan szerződésekkel vagy ügyletekkel kapcsolatban, amelyek teljesítését az e határozat alapján előírt intézkedések közvetlenül vagy közvetve, egészben vagy részben befolyásolják, ideértve a kártalanításra irányuló vagy egyéb hasonló jellegű igényeket, így például a kártérítési követeléseket vagy a garanciaérvényesítés keretében benyújtott követeléseket, és ez utóbbi kategóriában különösen a kötvény, garancia vagy viszontgarancia – különösen pénzügyi garancia vagy pénzügyi viszontgarancia – kifizetésére, illetve meghosszabbítására irányuló követeléseket, amennyiben azokat az alábbiak kívánják érvényesíteni:

a) az 1. cikk (1) bekezdésének b) vagy c) pontjában vagy az 1. cikk (2) bekezdésének c) vagy d) pontjában említett, vagy az I., II., III. vagy IV. mellékletben felsorolt szervezetek.”

- 26 Hasonlóképpen, a 833/2014 rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) pontja – amelyet a 960/2014 rendelet 1. cikkének 5a. pontja módosított – előírja:

„(1) Nem érvényesíthetők az olyan szerződésekkel vagy ügyletekkel kapcsolatos, bármilyen formájú igények, amelyek érvényesítését az e rendelet alapján előírt intézkedések közvetlenül vagy közvetve, egészben vagy részben befolyásolják, ideértve a kártérítési vagy egyéb hasonló jellegű igényeket, mint például beszámítási követelést vagy garanciaérvényesítés keretében benyújtott igényt, különösen kötvény, garancia vagy viszontgarancia – különösen pénzügyi garancia vagy pénzügyi viszontgarancia – kifizetésére, illetve meghosszabbítására irányuló bármilyen igényt, amennyiben azokat az alábbiak kívánják érvényesíteni:

a) az 5. cikk (1) bekezdésének b) és c) pontjában, az 5. cikk (2) bekezdésének c) és d) pontjában említett vagy a III., IV., V. és VI. mellékletben felsorolt szervezetek.”

Az eljárás és a felek kérelmei

- 27 A Törvényszék Hivatalához 2014. október 24-én benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a keresetet a T-735/14. sz. ügyben.
- 28 A Törvényszék Hivatalához 2014. december 5-én benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a keresetet a T-799/14. sz. ügyben.
- 29 A Törvényszék Hivatalához 2015. január 2-án benyújtott külön beadványában a felperes kérte a T-735/14. sz. és a T-799/14. sz. ügy egyesítését, és az ezen ügyekben benyújtott kereseteket kiigazította a 2014/872 határozat és az 1290/2014 rendelet elfogadásának figyelembevétele érdekében.
- 30 A Törvényszék kilencedik tanácsa elnökének a 2015. március 12-i határozatával a T-735/14. sz. és a T-799/14. sz. ügyet az eljárás írásbeli és szóbeli szakaszának lefolytatása céljából egyesítették a Törvényszék 1991. május 2-i eljárási szabályzatának 50. cikkével összhangban.
- 31 A Törvényszék Hivatalához benyújtott beadványában a Bizottság, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága azt kérte, hogy a Tanács kérelmeinek támogatása végett a jelen eljárásban beavatkozóként részt vehessen. 2015. június 24-i végzésével a Törvényszék kilencedik tanácsának elnöke engedélyezte e beavatkozásokat. A beavatkozó felek benyújtották a beadványaikat, a felperes és az alperes pedig az előírt határidőn belül előterjesztették az azokra vonatkozó észrevételeiket.

- 32 2015. október 29-i határozatával a kilencedik tanács elnöke a felek észrevételeinek meghallgatását követően elrendelte az eljárás felfüggesztését addig, amíg a Bíróság a C-72/15. sz. Rosneft ügyben határozatot hoz.
- 33 A 2017. március 28-i Rosneft ítéletet (C-72/15, EU:C:2017:236) követően az eljárás felfüggesztése – a Törvényszék eljárási szabályzata 71. cikke (3) bekezdésének megfelelően – véget ért.
- 34 A feleket ebben a kontextusban kérték fel, hogy ismertessék a 2017. március 28-i Rosneft ítéletből (C-72/15, EU:C:2017:236) levonandó következtetésekre vonatkozó észrevételeiket a jelen kereset keretében felhozott jogalapokat és érveket illetően. A felek ennek az előírt határidőn belül eleget tettek.
- 35 Mivel a Törvényszék tanácsainak összetétele módosult, az előadó bírót a hatodik tanácshoz osztották be, következésképpen az ügyet – az eljárási szabályzat 27. cikke (5) bekezdésének megfelelően – e tanács elé utalták.
- 36 A 2017. október 12-i pervezető intézkedéssel a feleket a kereset elfogadhatóságával kapcsolatos bizonyos érvek pontosítására hívták fel.
- 37 A T-735/14. sz. ügyben a felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:
- semmisítse meg a megtámadott határozat 4. cikkét, amelyet a 2014/872 határozat 1. cikkének 5. pontja módosított;
 - semmisítse meg a megtámadott rendelet 3. cikkét, valamint 4. cikkének (3) és (4) bekezdését, amelyeket az 1290/2014 rendelet 1. cikkének 3. és 5. pontja módosított;
 - a Tanácsot kötelezze a költségek viselésére.
- 38 A T-799/14. sz. ügyben a felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:
- semmisítse meg a megtámadott határozat 4a. cikkét, amelyet a 2014/659 határozat 1. cikkének 3. pontja illesztett be és a 2014/872 határozat 1. cikkének 6. pontja módosított;
 - semmisítse meg a megtámadott határozat 3a. cikkét, amelyet a 960/2014 rendelet 1. cikkének 3. pontja illesztett be és az 1290/2014 rendelet 1. cikkének 4. pontja módosított;
 - az őt érintő részeiben semmisítse meg a megtámadott határozat 1. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontját, e cikk (3) és (4) bekezdését, valamint e határozat III. mellékletét, amelyeket a 2014/659 határozat 1. cikkének 1. pontja és a melléklete, valamint a 2014/872 határozat 1. cikke (1) bekezdésének a) és b) alpontja illesztett be, illetve módosított;
 - az őt érintő részeiben semmisítse meg a megtámadott rendelet 5. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontját, e cikk (3) és (4) bekezdését, valamint a rendelet VI. mellékletét, amelyeket a 960/2014 rendelet 1. cikkének 5. és 9. pontja és a III. melléklete, valamint az 1290/2014 rendelet 1. cikkének 6. és 7. pontja illesztett be, illetve módosított;
 - az őt érintő részeiben semmisítse meg a megtámadott határozat 7. cikke (1) bekezdésének a) pontját, amelyet a 2014/659 határozat 1. cikkének 4. pontja módosított;
 - semmisítse meg a megtámadott rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) pontját, amelyet a 960/2014 rendelet 1. cikke 5a. pontjában szereplő a) alpont módosított;
 - a Tanácsot kötelezze a költségek viselésére.

- 39 A T-735/14. sz. ügyben a Tanács azt kéri, hogy a Törvényszék:
- a megtámadott határozat 4. cikkét érintő részeiben a keresetet utasítsa el hatáskör hiánya miatt vagy másodlagosan mint elfogadhatatlant;
 - a megtámadott rendelet 3. cikkét, valamint 4. cikkének (3) és (4) bekezdését érintő részeiben a keresetet utasítsa el mint elfogadhatatlant;
 - másodlagosan a keresetet mint megalapozatlant utasítsa el;
 - a felperest kötelezze a költségek viselésére.
- 40 A T-799/14. sz. ügyben a Tanács azt kéri, hogy a Törvényszék:
- a megtámadott határozatot érintő részeiben utasítsa el a keresetet hatáskör hiánya miatt vagy másodlagosan mint elfogadhatatlant;
 - a megtámadott rendeletet érintő részeiben utasítsa el a keresetet mint elfogadhatatlant;
 - másodlagosan a keresetet mint megalapozatlant utasítsa el;
 - a felperest kötelezze a költségek viselésére.
- 41 A 2017. március 28-i Rosneft ítéletet (C-72/15, EU:C:2017:236) követően a Törvényszék által feltett kérdésre adott írásbeli válaszában a Tanács pontosította, hogy a Törvényszék hatáskörét az EUMSZ 275. cikk második bekezdése alapján csak a megtámadott határozat 4. és 4a. cikkeit érintő részeiben kérdőjelezi meg.
- 42 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék a T-735/14. sz. és a T-799/14. sz. egyesített ügyekben teljes egészében utasítsa el a kereseteket.
- 43 Az Egyesült Királyság azt kéri, hogy a Törvényszék a T-735/14. sz. és a T-799/14. sz. egyesített ügyekben utasítsa el a kereseteket.

A jogkérdésről

- 44 Előjáróban a Törvényszék akként határoz, hogy a T-735/14. sz. és a T-799/14. sz. ügyet az ítélethozatal céljából egyesíti az eljárási szabályzat 68. cikkének (1) bekezdése alapján.
- 45 Ezt követően meg kell vizsgálni a Törvényszék hatáskörét, valamint a kereset elfogadhatóságát, amelyeket a Tanács vitat.

A Törvényszék hatásköréről

- 46 A Törvényszéknek a megtámadott határozat 1. cikke (2) bekezdése b)–d) pontjának, e cikk (3) és (4) bekezdésének, 4. cikkének, 4a. cikkének, 7. cikke (1) bekezdése a) pontjának, valamint III. mellékletének megsemmisítése iránti kérelem elbírálására vonatkozó hatáskörét illetően a Tanács a 2017. március 28-i Rosneft ítéletet (C-72/15, EU:C:2017:236) követően a Törvényszék által feltett kérdésre adott írásbeli válaszában jelezte, hogy a megtámadott határozat 4. és 4a. cikke kivételével már nem kérdőjelezi meg, hogy a Törvényszék hatáskörrel rendelkezik e rendelkezések jogszerűségének felülvizsgálatára az EUMSZ 275. cikk második bekezdése alapján.

- 47 A Bíróság ugyanis megerősítette, hogy e rendelkezések általános hatállyal bírnak, mivel azok arra irányulnak, hogy megtiltsák a megtámadott határozat mellékletében foglalt bizonyos felszerelések, illetve az oroszországi kitermeléssel vagy feltárással kapcsolatos projektek egyes kategóriáihoz kapcsolódó egyéb szolgáltatások szállítását, transzferét és kivitelét azon vállalkozások azonosságától vagy számától függetlenül, amelyek e technológiákat vagy szolgáltatásokat használhatják, valamint a felperes nevének e tekintetben történő említése nélkül. Ennélfogva ezek a rendelkezések nem minősülnek a természetes vagy jogi személyekkel szembeni, az EUMSZ 275. cikk második bekezdése szerinti korlátozó intézkedéseknek.
- 48 Ezenkívül a Tanács úgy véli, hogy az, hogy a felperes egyike azon két legfőbb orosz gazdasági szereplőnek, amely a megtámadott határozat 4. cikkében foglalt technológiákat alkalmazza, nem elegendő, hogy ez a rendelkezés kellően egyedi jellegű legyen ahhoz, hogy egy, az EUMSZ 275. cikk második bekezdése alapján vele szemben korlátozó intézkedéseket előíró határozatnak minősüljön.
- 49 A felperes vitatja ezeket az érveket, és mindenesetre azzal érvel, hogy a Törvényszék a megtámadott rendelet valamennyi rendelkezésének felülvizsgálatára hatáskörrel rendelkezik.
- 50 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 275. cikk második bekezdése alapján a Bíróság és ebből következően a Törvényszék hatáskörrel rendelkezik „a Tanács által az [EUSZ] V. címének 2. fejezete alapján a természetes vagy jogi személyekre vonatkozóan elfogadott korlátozó intézkedéseket előíró határozatok jogszerűségének felülvizsgálatára irányuló, [az EUMSZ] 263. cikkének negyedik bekezdése alapján hozzá benyújtott keresetek tekintetében”.
- 51 Ugyanakkor az EUMSZ 275. cikk első bekezdése előírja, hogy „az Európai Unió Bírósága nem rendelkezik hatáskörrel a közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó rendelkezések, valamint az azok alapján elfogadott jogi aktusok tekintetében”.
- 52 Az ítélezési gyakorlat szerint a korlátozó intézkedések egyszerre sorolhatók az általános hatályú jogi aktusokhoz, mivel általános jelleggel és absztrakt módon meghatározott címzettek valamely csoportjának megtiltják a gazdasági erőforrások azon jogalanyok rendelkezésére bocsátását, amelyekre a mellékleteik vonatkoznak, valamint az e jogalanyokkal szemben hozott egyedi határozatokhoz (lásd: 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 102. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 53 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy ami a közös kül- és biztonságpolitikára (KKBP) vonatkozó rendelkezések alapján elfogadott aktusokat illeti, ezen aktusok egyedi jellege keletkezteti az EUMSZ 275. cikk második bekezdésének megfelelően az uniós bírósághoz fordulás jogát (lásd: 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 103. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 54 Azon körülmény ellenére, hogy az ilyen intézkedések egyedi módon irányulhatnak valamely harmadik ország konkrét iparágának egyéb jogalanyaira is, az említett intézkedések jellegéből az következik, hogy abban az esetben, ha ezen intézkedések jogszerűségét vitatják, szükséges, hogy azok az EUMSZ 275. cikk második bekezdése értelmében bírósági felülvizsgálat tárgyát képezhessék (lásd ebben az értelemben: 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 104. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 55 A jelen ügyben emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozat 1. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontja, valamint e cikk (3) bekezdése valamennyi uniós gazdasági szereplő számára megtiltja, hogy bizonyos típusú pénzügyi műveleteket végezzenek vagy bizonyos típusú megállapodásokat kössenek az oroszországi székhellyel rendelkező azon szervezetekkel, amelyek 50%-nál magasabb arányban állnak állami tulajdonban, teljes eszközértékük becsült értéke feltehetőleg meghaladja az egybillió orosz rubelt (RUB) (hozzávetőleg 13 milliárd euró), becsült bevételük legalább 50%-a nyersolaj vagy kőolajtermékek értékesítéséből vagy szállításából ered 2014. szeptember 12-én, nevük

pedig szerepel e határozat III. mellékletében, vagy bármely olyan Unión kívüli jogi személlyel, szervezettel vagy szervvel, amely 50%-nál magasabb arányban áll egy olyan szervezet tulajdonban, amelynek neve e határozat III. mellékletében szerepel, illetve amely a fent említett két kategóriába tartozó szervezet nevében vagy irányítása szerint jár el.

- 56 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a Tanács azáltal, hogy megállapította a megtámadott határozat 1. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontja szerinti, a felperes azonosítását lehetővé tevő kritériumokat, továbbá azáltal, hogy őt e határozat III. mellékletében feltüntette, korlátozó intézkedéseket fogadott el az érintett jogi személlyel szemben.
- 57 A megtámadott határozat 1. cikkének (3) és (4) bekezdése lehetővé teszi továbbá a felperes közvetlen azonosítását, mivel az e cikk (1), illetve (2) bekezdésében foglalt szervezetekre vagy szervekre utal, amelyek között a felperes is szerepel.
- 58 Hasonlóképpen a megtámadott határozat 7. cikke ugyancsak kifejezetten hivatkozik a megtámadott határozat III. mellékletében felsorolt szervezetekre, amelyek között a felperes is szerepel.
- 59 Ugyanakkor a megtámadott határozat 4. és 4a. cikkét illetően meg kell állapítani, hogy az e rendelkezések jogszerűségére vonatkozó felülvizsgálatára a Törvényszék nem rendelkezik hatáskörrel.
- 60 Ezek a rendelkezések ugyanis nem konkrétan meghatározott természetes vagy jogi személyekre irányulnak, hanem általános jelleggel alkalmazandók minden olyan gazdasági szereplőre, aki az előzetes engedélyezés alá tartozó felszerelések értékesítésében, szállításában, transzferében és kivitelében érintett, valamint mindenkire, aki kapcsolódó szolgáltatásokat nyújt. E feltételek mellett a megtámadott határozat 4. és 4a. cikkében előírt intézkedések nem az EUMSZ 275. cikk második bekezdése értelmében vett, természetes vagy jogi személyekkel szembeni korlátozó intézkedéseknek, hanem általános hatályú intézkedéseknek minősülnek, amelyek tekintetében sem a Bíróság, sem pedig a Törvényszék nem rendelkezik hatáskörrel (lásd ebben az értelemben: 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 97–99. pont).
- 61 Ezen a megoldáson nem változtat az, hogy a felperes jelezte, hogy ezeket a rendelkezéseket csak az őt érintő részeiben, illetve azért támadja, mert ő az egyike annak a két olajtársaságnak, amelyek megkapták a szükséges hozzájárulást ahhoz, hogy az orosz kontinentális talapzaton tevékenységeket végezzenek, mivel e rendelkezések vele szemben ugyanazokat a hatásokat fejtik ki, mint a korlátozó intézkedések. Az a körülmény ugyanis, hogy az említett rendelkezéseket alkalmazták a felperesre, nem változtatja meg az általános hatályú jogi aktusként fennálló jogi jellegüket. A jelen ügyben az EUMSZ 275. cikk második bekezdése szerinti, „a természetes vagy jogi személyekkel szembeni korlátozó intézkedéseket előíró határozatok” azon rendelkezésekben található, amelyek a felperes nevét felvették a megtámadott határozat III. mellékletébe (lásd ebben az értelemben: 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 104. pont; 2014. június 4-i Sina Bank kontra Tanács ítélet, T-67/12, nem tették közzé, EU:T:2014:348, 39. pont). Ez összhangban áll azzal az ítélkezési gyakorlattal, amely szerint ami a KKBP-ra vonatkozó rendelkezések alapján elfogadott jogi aktusokat illeti, e jogi aktusok egyedi jellege keletkezteti az EUMSZ 275. cikk második bekezdésének megfelelően az uniós bírósághoz fordulás jogát (lásd a fenti 53. pontot).
- 62 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Törvényszék hatáskörrel rendelkezik arra, hogy elbírálja a felperesnek a megtámadott határozat 1. cikke (2) bekezdése b)–d) pontjának, e cikk (3) és (4) bekezdésének, a határozat III. mellékletének, valamint 7. cikke (1) bekezdése a) pontjának (a továbbiakban: a megtámadott határozat vitatott rendelkezései) megsemmisítésére irányuló keresetét, mivel e rendelkezések vele szemben korlátozó intézkedéseket írnak elő. Ugyanakkor a Törvényszék nem rendelkezik hatáskörrel a megsemmisítési kereset megtámadott határozat 4. és 4a. cikke ellen irányuló részének elbírálására.

- 63 Mindenesetre a Törvényszék hatáskörrel rendelkezik a megsemmisítési keresetnek a megtámadott rendelet ellen irányuló részeinek elbírálására is az EUMSZ 263. cikk első bekezdése alapján, amit a Tanács nem vitat. A megtámadott rendelet ugyanis – noha a megtámadott határozat végrehajtására irányul, amelyet a KKBP keretében fogadtak el – nem minősül az EUMSZ 275. cikk első bekezdése szerinti „közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó rendelkezésnek”, amely tekintetében az Európai Unió Bírósága nem rendelkezik hatáskörrel.

Az elfogadhatóságról

- 64 A Tanács azzal érvel, hogy a kereset a megtámadott rendelet 3. és 3a. cikkére, 4. cikkének (3) és (4) bekezdésére, 5. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontjára, e cikk (3) és (4) bekezdésére, VI. mellékletére, valamint 11. cikke (1) bekezdésének a) pontjára, továbbá a megtámadott határozat vitatott rendelkezéseire (a továbbiakban: vitatott rendelkezések) vonatkozó részében elfogadhatatlan, mivel a 263. cikk negyedik bekezdésében – amelyre az EUMSZ 275. cikk második bekezdése kifejezetten hivatkozik – előírt elfogadhatósági feltételek nem teljesülnek, különösen ami a felperes közvetlen érintettségét illeti.
- 65 Először ugyanis a felperest nem érintik közvetlenül a vitatott rendelkezések, mivel ezeket az illetékes uniós tagállami hatóságoknak kötelezően végre kell hajtaniuk, amely hatóságok ebben a tekintetben mérlegelési mozgásterrel rendelkeznek. A megtámadott határozat 4. cikkének (3) bekezdése alapján nekik kell megállapítaniuk, hogy a szóban forgó felszerelések értékesítését, szállítását, transzferét, illetve kivitelét vagy az érintett szolgáltatások nyújtását oroszországi mélytengeri vagy sarkvidéki olajfeltárásban és -kitermelésben vagy palaolajjal kapcsolatos projektekben való felhasználásra szánják-e. Hasonlóképpen a megtámadott rendelet 3. cikke, valamint 4. cikkének (3) és (4) bekezdése előírja, hogy előzetes engedélyt kell beszerezni az illetékes tagállami hatóságoktól az oroszországi mélytengeri kőolajfeltárásban, -kitermelésben, sarkvidéki kőolajfeltárásban, -kitermelésben, illetve a palaolajjal kapcsolatos projektekben való felhasználásra szánt bizonyos technológiák szállítása vagy kivitele, valamint a technikai segítség, brókertevékenység vagy a finanszírozás, illetve a pénzügyi támogatás esetében.
- 66 Ezenkívül a Tanács megjegyzi, hogy amikor a vitatott rendelkezéseket eredetileg elfogadták, bizonyos kulcskifejezések pontos jelentése nem volt meghatározva, és arra csak később, a 2014/872 határozatban és az 1290/2014 rendeletben került sor. A tagállami hatóságok ugyanakkor továbbra is rendelkeznek bizonyos mérlegelési mozgásterrel.
- 67 Másodszor, a – Bizottság által támogatott – Tanács azzal érvel, hogy a felperest nem érintik közvetlenül a vitatott rendelkezések, mivel azok az ítélkezési gyakorlat értelmében nem gyakorolnak közvetlenül hatást a felperes jogi helyzetére. A jelen ügyben ugyanis az uniós technológiák és kapcsolódó szolgáltatások szállítóira és exportőreire a vitatott rendelkezések által előírt kiviteli korlátozások vonatkoznak, azonban ezek a korlátozások nem alkalmazandók sem a felperesre, sem pedig az oroszországi olajiparra. Ezenkívül e rendelkezésekben semmi nem tiltja meg a felperes számára, hogy biztosítsa az oroszországi mélytengeri kőolajfeltárást, -kitermelést, illetve a sarkvidéki kőolajfeltárást, -kitermelést vagy a palaolajjal kapcsolatos projekteket. Még ha többé már nem is tudja a felsorolt technológiákat beszerezni uniós szállítóktól annak érdekében, hogy azokat e projektekben felhasználja, és kapcsolódó technikai vagy pénzügyi segítségnyújtást sem kaphat, ez nem jelenti azt, hogy ez közvetlen hatást gyakorol jogi helyzetére. Ugyanezek a megfontolások alkalmazandók többek között az uniós tőkepiacokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos, illetve azon korlátozások tekintetében, amelyek a 30 napot meghaladó futamidejű új kölcsönöket és hiteleket sújtják.

- 68 Harmadszor, a Törvényszék egyik kérdésére válaszul a Tanács és a Bizottság jelezte, hogy a megtámadott rendelet 3. cikke, valamint 4. cikkének (3) és (4) bekezdése végrehajtási intézkedéseket tartalmaz, mivel előzetes engedélyezési rendszert írnak elő. A felperesnek tehát nemcsak azt kell bizonyítania, hogy őt e rendelkezések közvetlenül érintik, hanem azt is, hogy azok őt a személyében érintik, ami a jelen ügyben nem állapítható meg.
- 69 A felperes vitatja ezeket az érveket.
- 70 Meg kell különböztetni egyrészt a felperesnek a megtámadott határozat vitatott rendelkezéseivel, valamint a megtámadott rendelet 5. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontjával, e cikk (3) és (4) bekezdésével, IV. mellékletével, valamint 11. cikke (1) bekezdésének a) pontjával (a továbbiakban: a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezések), másrészt pedig a megtámadott rendelet 3. és 3a. cikkével, valamint 4. cikkének (3) és (4) bekezdésével (a továbbiakban: a megtámadott rendeletnek a kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezései) szembeni keresetösségi jogának kérdését.

A felperesnek a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezésekkel szembeni keresetösségi jogáról

- 71 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében bármely természetes vagy jogi személy az első és második bekezdésben említett feltételek mellett eljárást indíthat a neki címzett vagy az őt közvetlenül és személyében érintő jogi aktusok ellen, továbbá az őt közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek nem vonnak maguk után végrehajtási intézkedéseket. Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulata tehát pontosítja, hogy ha a megsemmisítés iránti keresetet benyújtó természetes vagy jogi személy nem címezte a megtámadott jogi aktusnak, akkor a kereset elfogadhatósága attól függ, hogy a megtámadott jogi aktus a felperest közvetlenül és személyében érintse. A Lisszaboni Szerződés az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdését emellett egy harmadik fordulattal is kiegészítette, amely rugalmasabbá tette a természetes és jogi személyek által benyújtott megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatósági feltételeit. Ez a fordulat ugyanis – anélkül hogy a természetes és jogi személyek által benyújtott megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatóságát alárendelné a személyes érintettség feltételének – e jogorvoslatot az olyan „rendeleti jellegű jogi aktusok” tekintetében biztosítja, amelyek nem vonnak maguk után végrehajtási intézkedéseket, és amelyek a felperest közvetlenül érintik (lásd ebben az értelemben: 2013. október 3-i Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ítélet, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 56. és 57. pont).
- 72 Először is a felperes közvetlen érintettségével kapcsolatos feltételt illetően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében előírt azon feltétel, amely szerint a természetes vagy jogi személynek közvetlenül érintettnek kell lennie, azt kívánja meg, hogy a kifogásolt uniós intézkedés közvetlen hatást gyakoroljon a jogalany jogi helyzetére, és ne hagyjon mérlegelési lehetőséget az intézkedés végrehajtásával megbízott címzettek számára, mert az ilyen végrehajtás tisztán automatikus jellegű, és köztes szabályok alkalmazása nélkül, egyedül az uniós szabályozás alapján történik (lásd ebben az értelemben: 2008. március 13-i Bizottság kontra Infront WM ítélet, C-125/06 P, EU:C:2008:159, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 73 Márpedig a jelen ügyben emlékeztetni kell arra, hogy az uniós tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezések többek között valamennyi uniós gazdasági szereplő számára megtiltják, hogy bizonyos pénzügyi műveleteket végezzenek vagy megállapodásokat kössenek az oroszországi székhellyel rendelkező olyan szervezetekkel, amelyek 50%-nál magasabb arányban állnak állami tulajdonban, teljes eszközértékük becsült értéke feltehetőleg meghaladja az egybillió orosz rubelt (RUB) (hozzávetőleg 13 milliárd euró), becsült bevételük legalább 50%-a nyersolaj vagy olajtermékek értékesítéséből vagy szállításából ered 2014. szeptember 12-én, nevük pedig szerepel a megtámadott határozat III. mellékletében vagy a megtámadott rendelet VI. mellékletében (lásd a fenti 17–20. pontot).

- 74 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy az uniós tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos releváns rendelkezések – amelyek semmiféle mérlegelési mozgásteret nem hagynak a végrehajtásukkal megbízott címzettek számára – közvetlenül érintik a felperest. A szóban forgó korlátozó intézkedések ugyanis vele szemben közvetlenül alkalmazandók, annak közvetlen következményeként, hogy ő a megtámadott határozat 1. cikke (2) bekezdésének b) pontjában és e cikk (3) bekezdésében, valamint a megtámadott rendelet 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában és e cikk (3) bekezdésében említett egyik szervezet, és hogy neve szerepel a megtámadott határozat III. mellékletében, valamint a megtámadott rendelet VI. mellékletében. E tekintetben nem sok jelentősége van annak, hogy e rendelkezések nem tiltják a felperes számára, hogy az említett műveleteket az Unió kívül végezze. Nem vitatott ugyanis, hogy az uniós tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos releváns rendelkezések az uniós tőkepiacokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos korlátozásokat írják elő a felperes számára.
- 75 Ugyanígy el kell utasítani a Tanács azon érvelését, amely szerint a felperes jogi helyzete nem közvetlenül érintett, mivel a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezésekkel bevezetett intézkedések kizárólag az Unióban székhellyel rendelkező szervezetekre vonatkoznak. Igaz ugyan, hogy e rendelkezések olyan tilalmakat állapítanak meg, amelyeket elsősorban az Unióban székhellyel rendelkező hitelintézetekre és más szervezetekre kell alkalmazni, e tilalmak célja és hatása az, hogy közvetlenül érintsék a felpereshez hasonló olyan szervezeteket, amelyek gazdasági tevékenysége – ezen intézkedések velük szembeni alkalmazása következtében – korlátozódik. Magától értetődik, hogy az Unióban székhellyel rendelkező szervezetek feladata az említett intézkedések alkalmazása, mivel az uniós intézmények által elfogadott jogi aktusokat – főszabály szerint – az Unió területén kívül nem kell alkalmazni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezésekkel érintett szervezeteket nem érintik közvetlenül a velük szemben alkalmazott korlátozó intézkedések. Annak megtiltása ugyanis, hogy az uniós gazdasági szereplők bizonyos típusú műveleteket végezzenek az Unió kívül székhellyel rendelkező szervezetekkel, annak megtiltásával egyenértékű, hogy e szervezetek az uniós gazdasági szereplőkkel végezzék a szóban forgó műveleteket. Ezen túlmenően a Tanács ezzel kapcsolatos érvelésének elfogadása azt jelentené, hogy még az egyes pénzeszközök befagyasztásainak esetében sem érintik közvetlenül a korlátozó intézkedések azokat a jegyzékbe vett személyeket, akikre ezek az intézkedések vonatkoznak, mivel elsősorban az uniós tagállamok és az ő joghatóságuk alá tartozó természetes és jogi személyek feladata azok alkalmazása.
- 76 A Tanács egyébként hiábavalóan támaszkodik e tekintetben a 2011. szeptember 6-i Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács végzés (T-18/10, EU:T:2011:419) alapjául szolgáló ügyre. Ebben az ügyben ugyanis a Törvényszék úgy vélte, hogy a fókatermékek kereskedelméről szóló, 2009. szeptember 16-i 1007/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 286., 36. o.) csak azon felperesek jogi helyzetét érintette, akik a fókatermékek Unióban való forgalomba hozatalával foglalkoztak, és akiket érintett az e termékek forgalomba hozatalára vonatkozó általános tilalom, eltérően azoktól a felperesektől, akik tevékenységét nem ezeknek a termékeknek a forgalomba hozatala képezte, illetve akik az 1007/2009 rendeletben előírt kivétel hatálya alá tartoztak, mivel – főszabály szerint – az inuit és egyéb őslakos közösségek által hagyományosan, létfenntartás céljából folytatott vadászat formáiból származó fókatermékek Unióban történő forgalomba hozatala továbbra is engedélyezett (lásd ebben az értelemben: 2011. szeptember 6-i Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács végzés, T-18/10, EU:T:2011:419, 79. pont). A jelen ügyben azonban meg kell állapítani, hogy a felperes a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezésekben említett pénzügyi szolgáltatások piacán, nem pedig e szolgáltatások valamely upstream, illetve downstream piacán működik, amint azzal a Tanács érvel. A tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezések tették ugyanis lehetetlenné a felperes számára, hogy bizonyos tiltott pénzügyi műveleteket az Unióban székhellyel rendelkező szervezetekkel elvégezzen, holott az ilyen műveletek végzésére e jogi aktusok hiányában jogosult lett volna.
- 77 Hasonlóképpen emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozat 7. cikke és a megtámadott rendelet 11. cikke előírja, hogy nem érvényesíthető semminemű igény az olyan szerződésekkel vagy ügyletekkel kapcsolatban, amelyek teljesítését az említett határozat vagy az említett rendelet alapján előírt intézkedések közvetlenül vagy közvetve, egészben vagy részben befolyásolják, amennyiben ezt az

igényt többek között a megtámadott határozat III. mellékletében vagy a megtámadott rendelet VI. mellékletében említett valamely szervezet kívánja érvényesíteni. Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a felperest ezek a rendelkezések közvetlenül érintik, mivel ő a mellékletben felsorolt azon szervezetek között szerepel, amelyek perképesességét korlátozták.

- 78 Ennélfogva azt a következtetést kell levonni, hogy a felperest közvetlenül érintik a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezéseknek a rá vonatkozó részei.
- 79 Másodszer – anélkül hogy vizsgálni kellene, hogy a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezések tartalmazznak-e végrehajtási intézkedéseket, vagy sem –, meg kell állapítani, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének második fordulatában előírt, a személyében való érintettséggel kapcsolatos feltétel is teljesül a jelen ügyben.
- 80 E tekintetben emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a korlátozó intézkedésekkel érintett személyek vagy szervezetek jegyzékébe való bármely felvétel megnyitja e személy vagy szervezet számára – amennyiben e jegyzékbe vétel e személy vagy szervezet tekintetében hasonlít az egyedi határozatokhoz – az uniós bírósághoz való fordulás jogát az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében, amelyre az EUMSZ 275. cikk második bekezdése utal (lásd ebben az értelemben: 2013. november 28-i Tanács kontra Manufacturing Support & Procurement Kala Naft ítélet, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 50. pont; 2016. március 1-jei National Iranian Oil Company kontra Tanács ítélet, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 103. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 81 Márpedig a jelen ügyben úgy kell tekinteni, hogy – mivel a felperes neve szerepel a megtámadott határozat III. mellékletében és a megtámadott rendelet VI. mellékletében található jegyzékekben azon szervezetek között, amelyekre az e határozat 1. cikkének (2) bekezdésében, valamint a megtámadott rendelet 5. cikkének (2) bekezdésében előírt korlátozó intézkedéseket alkalmazni kell – őt személyében érintették ezek az intézkedések.
- 82 Minden más megoldás sértené az EUMSZ 263. cikkben és az EUMSZ 275. cikk második bekezdésében szereplő rendelkezéseket, ekként pedig ellentétes lenne a bírói jogvédelem EUM-Szerződés által létrehozott rendszerével, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkében rögzített, hatékony jogorvoslathoz való joggal (lásd ebben az értelemben: 2014. július 16-i National Iranian Oil Company kontra Tanács ítélet, T-578/12, nem tették közzé, EU:T:2014:678, 36. pont).
- 83 Ennélfogva azt a következtetést kell levonni, hogy a felperes jogosult kérni a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezésekben megállapított korlátozó intézkedéseknek az őt érintő részeikben történő megsemmisítését.

A felperesnek a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezéseivel szembeni keresetösségi jogáról

- 84 Előzetesen mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Törvényszék nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a megsemmisítési keresetet a megtámadott határozatnak a kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezései, nevezetesen a megtámadott határozat 4. és 4a. cikke elleni részében elbírálja, mivel a KKBP keretében elfogadott általános hatályú intézkedésekről van szó (lásd a fenti 59–62. pontot). Ugyanakkor a Törvényszék hatáskörrel rendelkezik a megtámadott rendelet egyenértékű rendelkezéseinek jogszerűségével kapcsolatos felülvizsgálat lefolytatására (lásd a fenti 63. pontot).
- 85 Ennélfogva a felperesnek a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezéseivel szembeni keresetösségi jogát az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésére tekintettel kell megvizsgálni (lásd a fenti 71. pontot).

- 86 Ebben a tekintetben először is meg kell állapítani, hogy még ha a megtámadott rendeletnek a kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezései általános hatályú rendelkezéseknek is minősülnek, azok közvetlenül érintik a felperest.
- 87 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezései előírják, hogy „előzetesen engedélyeztetni kell a II. mellékletben felsorolt termékek értékesítését, szállítását, átruházását vagy kivitelét közvetlenül vagy közvetve – függetlenül attól, hogy azok az Unióból származnak-e – bármilyen oroszországi – beleértve Oroszország kizárólagos gazdasági övezetét és kontinentális talapatát – vagy bármilyen más országbeli természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv számára, amennyiben az ilyen termékeket Oroszországban – beleértve Oroszország kizárólagos gazdasági övezetét és kontinentális talapatát – szándékozzák felhasználni” (a 3. cikk (1) bekezdése). Meg van határozva az is, hogy „a hatáskörrel rendelkező hatóságok nem engedélyezik a II. mellékletben szereplő termékek értékesítését, szállítását, átruházását vagy kivitelét, ha megalapozott indokok alapján megállapítható, hogy a termékek értékesítése, szállítása, átruházása vagy kivitele a (3) bekezdésben említett feltárási és kitermelési projektek valamely kategóriájára irányul” (a 3. cikk (5) bekezdése). A megtámadott rendelet 3a. cikke értelmében a tilalom kiterjed az e cikkben felsorolt kapcsolódó szolgáltatásokra is. E rendelet 4. cikkének (3) és (4) bekezdése a „II. mellékletben felsorolt termékekhez vagy az ilyen termékek rendelkezésre bocsátásához, előállításához, karbantartásához és használatához kapcsolódó technikai segítségnyújtás vagy közvetítői szolgáltatás”, valamint a „II. mellékletben említett termékekhez kapcsolódó finanszírozás vagy pénzügyi támogatás [,] beleértve mindenekelőtt [a] támogatásokat, kölcsönöket és exporthitel-biztosításokat” tekintetében a 3. cikkben előírttal azonos előzetes engedélyezési eljárás alkalmazását írja elő.
- 88 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a felperest a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokra vonatkozó rendelkezései közvetlenül érintik, mivel a felperes a Törvényszék elé benyújtott iratok alapján bizonyította, hogy olyan oroszországi feltárási és kitermelési projektekben vesz részt, mint amelyek a megtámadott rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében szerepelnek, nevezetesen a 150 m-t meghaladó tengermélységben végzett kőolajfeltárás és -kitermelés, az északi sarkkörtől északra fekvő tengeri területeken folytatott kőolajfeltárás és -kitermelés vagy az olyan projektek, amelyek során palakőzetekben található készletekből hidraulikus rétegreprezstés (frakkolás) révén olaj termelhető ki (a továbbiakban: nem hagyományos projektek), nem pedig azok valamely upstream, illetve downstream piacán tevékenykedik (lásd a fenti 76. pontban hivatkozott ítélezési gyakorlatot).
- 89 Ugyanis a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezéseinek elfogadása miatt a felperes gyakorlatilag és jogilag képtelen arra, hogy új szerződéseket kössön, illetve hogy a 2014. augusztus 1-je után az uniós gazdasági szereplőkkel kötött, a megtámadott rendelet II. mellékletében található termékekre vonatkozó megállapodások végrehajtását kérje, ha azokat nem hagyományos projektekre szánják. A felperesnek ezenkívül előzetes engedélyt kell kérnie és szereznie a szerzett jogok által védett szerződések, valamint az engedélyezett használattal kapcsolatos szerződések esetében (a megtámadott rendelet 3. cikkének (1) bekezdése, és e cikk (5) bekezdésének második albekezdése, 3a. cikkének (2) bekezdése és 4. cikkének (3) bekezdése).
- 90 Ami ezt követően a Tanács azon érvét illeti, hogy a nemzeti hatóságok mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, mivel a felperest nem érintik közvetlenül a megtámadott rendeletnek a kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezései, rá kell mutatni, hogy bár igaz, hogy ezek a rendelkezések előzetes engedélyezési rendszert hoznak létre, amelynek értelmében e hatóságok kötelesek az előírt tilalmakat alkalmazni, ők valójában e tekintetben semmiféle mérlegelési mozgástérrel nem rendelkeznek.
- 91 Ennélfogva a megtámadott rendelet 3. cikkének (5) bekezdése például előírja, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok „nem engedélyezik” a II. mellékletben szereplő termékek értékesítését, szállítását, átruházását vagy kivitelét, ha megalapozott indokok alapján megállapítható, hogy a termékek értékesítése, szállítása, átruházása vagy kivitele az e cikk (3) bekezdésében említett feltárási és kitermelési projektek valamely kategóriájára irányul. Az a pusztán ténybeli és előzetes értékelés,

amelyet a nemzeti hatóságok végezhetnek, tehát annak meghatározására irányul, hogy a tervezett művelet a (3) bekezdésben említett, nem hagyományos projektkategóriák valamelyikére irányuló termékekre vonatkozik-e. E hatóságok semmilyen engedélyt nem állíthatnak ki, ha megalapozott indok alapján megállapítható, hogy ez a helyzet.

- 92 Ugyanez a helyzet a megtámadott rendelet 4. cikkének (3) és (4) bekezdését illetően, amely a bizonyos technikai segítségnyújtásra irányuló vagy közvetítői, pénzügyi, illetve pénzügyi segítségnyújtásra irányuló szolgáltatások nyújtását a II. mellékletben felsorolt technológiákkal kapcsolatban az érintett hatóság előzetes engedélyéhez köti, mivel elő van írva, hogy e rendelet 3. cikke – és különösen annak (2) és (5) bekezdése – megfelelően alkalmazandók, amikor hatóságok megkeresésére kerül sor.
- 93 A megtámadott rendelet 3a. cikke sem hagy semmilyen mérlegelési mozgásteret a nemzeti hatóságok számára, mivel előírja, hogy tilos közvetlenül vagy közvetve az oroszországi – többek között az Oroszország kizárólagos gazdasági övezetében vagy kontinentális talapzatán folytatott – feltárási és kitermelési projekteknek a megtámadott rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében foglalt kategóriáihoz szükséges, kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtani. A Tanács egyébként elismerte, hogy ami e rendelkezést illeti, az nem tartalmaz semmilyen végrehajtási intézkedést, ami szükségszerűen magában foglalja azt, hogy semmilyen mérlegelési mozgástér nem áll a nemzeti hatóságok rendelkezésére.
- 94 Ennélfogva azt a következtetést kell levonni, hogy a felperest közvetlenül érintik a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezéseinek a rá vonatkozó részei.
- 95 A Tanács és a Bizottság a Törvényszék által a tárgyaláson feltett kérdésre adott válaszában ugyanakkor azzal érvelt, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti közvetlen érintettség fogalmát szigorúbban kell értelmezni a KKBP területén az Unió többi tevékenységi területéhez – például a versenyjoghoz vagy az állami támogatásokhoz – képest.
- 96 Egy ilyen javaslatnak azonban nem lehet helyt adni.
- 97 Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésben előírt elfogadhatósági feltételek ugyanis a természetes vagy jogi személyek által az uniós jogi aktusokkal szemben benyújtott valamennyi kereset esetében ugyanazok a jogi aktus típusától vagy az érintett tárgytól függetlenül. Ennélfogva bár igaz az, hogy az ítélezési gyakorlat szerint csak akkor teljesül a valamely természetes vagy jogi személy uniós jogi aktus általi közvetlen érintettségét megkövetelő feltétel, ha a megtámadott jogi aktus közvetlen hatást gyakorol e személy jogi helyzetére, az ítélezési gyakorlat nem ritkán minősíti elfogadhatónak a magánszemélyek megsemmisítés iránti kereseteit azon uniós jogi aktusokkal szemben, amelyeknek az adott felperesre gyakorolt hatásai – szigorúan véve – nem jogi, hanem csupán ténybeli jellegűek, például mivel a más gazdasági szereplőkkel szemben versenyben lévő gazdasági szereplői minőségükben közvetlenül érintve vannak. Egy személy közvetlen érintettségének meghatározásakor tehát nemcsak valamely uniós jogi aktusnak egy személy jogi helyzetére gyakorolt hatásait, hanem annak e személyre gyakorolt tényleges hatásait is figyelembe kell venni, és az ilyen hatásoknak az egyszerű közvetett hatásoknál jelentősebbnek kell lenniük, amit minden egyes esetben a szóban forgó uniós jogi aktus szabályozási tartalmára tekintettel kell meghatározni (lásd ebben az értelemben: Kokott főtanácsnok Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ügyre vonatkozó indítványa, C-583/11 P, EU:C:2013:21, 70–72. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 98 Másodszor meg kell vizsgálni, hogy a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezései előírják-e végrehajtási intézkedéseket.
- 99 Ebben a tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ítélezési gyakorlat szerint annak értékelése érdekében, hogy valamely rendeleti jellegű jogi aktus tartalmaz-e végrehajtási intézkedéseket, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének utolsó mondatrészére alapján a jogorvoslati jogára hivatkozó

személy helyzetét kell figyelembe venni. Irreleváns tehát, hogy a szóban forgó jogi aktus tartalmaz-e a többi jogalannyal szemben végrehajtási intézkedéseket (2013. december 19-i Telefónica kontra Bizottság ítélet, C-274/12 P, EU:C:2013:852, 30. pont).

- 100 Ugyanakkor a jelen ügyben – ahogyan azt a Tanács és a Bizottság a tárgyaláson elismerte – nem egyértelmű, hogy a felperes maga kérheti-e a nemzeti hatóságoktól azt, hogy számára engedélyt állítsanak ki, valamint hogy ő megtámadhatja-e az ilyen engedélyt számára megadó vagy azt elutasító aktust a nemzeti bíróságok előtt, különösen a nem hagyományos projektekkel kapcsolatos tranzakciókat, azaz „a II. mellékletben szereplő termékek értékesítését, szállítását, átruházását vagy kivitelét [illetően], ha megalapozott indokok alapján megállapítható, hogy a termékek értékesítése, szállítása, átruházása vagy kivitele a (3) bekezdésben említett feltárási és kitermelési projektek valamely kategóriájára irányul” (a megtámadott rendelet 3. cikkének (5) bekezdése). Ugyanez a helyzet a megtámadott rendelet 3a. cikkében foglalt kapcsolódó szolgáltatásokkal.
- 101 Ennélfogva – ellentétben azzal, amit a Tanács a tárgyaláson javasolt – nem állapítható meg, hogy e rendelkezések a felperes tekintetében végrehajtási intézkedéseket tartalmaznak pusztán azért, mert a felperes az Unióban székhellyel rendelkező szerződő feleitől esetleg azt kérheti, hogy engedély iránti kérelmeket nyújtsanak be az illetékes nemzeti hatóságokhoz azért, hogy az e hatóságok által hozott határozatokat a nemzeti bíróságok előtt vitassa.
- 102 Ezenkívül – ahogyan azzal a felperes is érvelt a Törvényszék egyik kérdésére adott válaszában – még annak feltételezése esetén is, hogy egy ilyen engedélyt esetleg lehet kérni, annak eredménye csak az elutasítás lehet, ha az a megtámadott rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében említett nem hagyományos projektekkel kapcsolatos tranzakciók egyikével kapcsolatos e rendelet 3. cikkének (5) bekezdése, 3a. cikke, valamint 4. cikkének (3) és (4) bekezdése alapján. Ugyanakkor egy ilyen esetben mesterséges, illetve túlzó lenne valamely gazdasági szereplő számára előírni azt, hogy végrehajtási jogi aktust kérjen pusztán azzal a céllal, hogy utóbbit a nemzeti bíróságok előtt vitathassa, amikor egyértelmű, hogy e kérelem eredménye szükségszerűen az elutasítás lesz, mivel azt nem a szokásos módon nyújtották be (lásd ebben az értelemben: 2016. január 14-i Doux kontra Bizottság ítélet, T-434/13, nem tették közzé, EU:T:2016:7, 59–64. pont).
- 103 Meg kell tehát állapítani, hogy a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezései olyan szabályozási rendelkezéseknek minősülnek, amelyek nem tartalmaznak az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében előírt harmadik eset szerinti végrehajtási intézkedést. A felperesnek tehát csak azt kellett bizonyítania, hogy őt ezek a rendelkezések közvetlenül érintik, amit a jelen ügyben megtett. Ennélfogva a keresetét – többek között annak a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezéseire vonatkozó részeit – elfogadhatónak kell nyilvánítani.
- 104 Következésképpen a kereset a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezések ellen, valamint a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezései ellen irányuló részében elfogadható.

Az ügy érdeméről

- 105 A T-735/14. sz. ügyben a felperes három jogalapot hoz fel, amelyek közül az első az indokolási kötelezettség megsértésén, a második a megfelelő jogalap hiányán, a harmadik pedig az arányosság elvének és az alapvető jogoknak a megsértésén alapul.
- 106 A T-799/14. sz. ügyben a felperes négy jogalapot hoz fel, amelyek közül az első az indokolási kötelezettség megsértésén, a második a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokra vonatkozó rendelkezéseivel, valamint a tőkepiachoz való hozzáférésre vonatkozó rendelkezésekkel kapcsolatban a megfelelő jogalap hiányán, a harmadik az egyrészt az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészt az Orosz Föderáció közötti partnerség létrehozásáról szóló, 1994. június 24-én aláírt és az

Európai Közösségek nevében a Tanács és a Bizottság 1997. október 30-i 97/800/ESZAK, EK, Euratom határozatával (HL 1997. L 327., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 26. kötet, 356. o.) jóváhagyott partnerségi és együttműködési megállapodás (a továbbiakban: EU–Oroszország partnerségi megállapodás) megsértésén, a negyedik pedig az arányosság elvének és az alapvető jogoknak a megsértésén alapul.

A T-735/14. sz. és a T-799/14. sz. ügyben felhozott első, az indokolás hiányára alapított jogalapról

- 107 A felperes az egyesített ügyekben az első jogalapjával az EUMSZ 296. cikk megsértésére hivatkozik, mivel a megtámadott határozat és a megtámadott rendelet (a továbbiakban: megtámadott jogi aktusok) nem tartalmaz jogilag megkövetelt indokolást. A felperes úgy véli, hogy az e jogi aktusok által előírt szankciók szokatlan intézkedések, amelyek esetében ennél fogva kimerítő indokolás szükséges. Márpedig a megtámadott jogi aktusok meg sem próbálnak magyarázatot adni arra, hogy a nem hagyományos projektek miért tartoznak célzott korlátozó intézkedések hatálya alá. Ezek a projektek ugyanis nagyrészt a kidolgozásuk időszakában vannak, és az orosz kormány számára csak leghamarabb húsz éven belül eredményeznek adóköteles nyereséget. Hasonlóképpen, nincs magyarázat arra, hogy a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezéseiben foglalt felszereléskategóriákat miért kell „érzékeny” áruknak és technológiáknak tekinteni.
- 108 A tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezéseket illetően a felperes úgy véli továbbá, hogy a megtámadott jogi aktusok indokolása alapján nem érthető, hogy e jogi aktusok miként teszik lehetővé az azokban hivatkozott cél elérését, amely az orosz kormányra történő nyomásgyakorlásban áll. Ezenkívül a Tanács által az ellenkérelemben bemutatott indokolás késedelmes, és mindenestre nem teszi lehetővé az e korlátozások felperessel szemben történő előírása indokainak igazolását.
- 109 Ezenkívül a felperes azzal érvel, hogy semmiféle indokolás nincsen sem a közte és az orosz kormány közötti szükségszerű kapcsolatot, sem a korlátozó intézkedések arányosságát vagy pedig annak a felperes alapvető jogaira gyakorolt hatását illetően, ami még inkább nehezzé teszi e rendelkezések jogszerűségének vitatását. Az indokolás e hiánya teljes mértékben ellentétben áll az olyan többi korlátozó intézkedés által célzott egyének vagy szervezetek esetében adott indokolással, mint a pénzeszközök befagyasztása. Annak elfogadása, hogy a Tanács bármilyen típusú korlátozó intézkedést elfogadhat anélkül, hogy bármilyen racionális indokolást adna, elfogadhatatlan, és alapvetően sérti a jogállamiságot.
- 110 A Bizottság és az Egyesült Királyság által támogatott Tanács vitatja ezeket az érveket.
- 111 Az EUMSZ 296. cikk második bekezdése szerint „[a] jogi aktusoknak indokolást kell tartalmazniuk [...]”. Ezenkívül a Charta 41. cikke (2) bekezdésének c) pontja értelmében – amelynek az EUSZ 6. cikk (1) bekezdése ugyanolyan jogi kötőerőt tulajdonít, mint a Szerződéseknek – a megfelelő ügyintézéshez való jog magában foglalja többek között „az igazgatási szervek azon kötelezettségét, hogy döntéseiket indokolják”.
- 112 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 296. cikkben és a Charta 41. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírt indokolásnak a megtámadott jogi aktus jellegéhez és elfogadási körülményeihez kell igazodnia. A jogi aktust kibocsátó intézmény érvelésének olyan világosan és félreérthetetlenül kell belőle kitűnnie, hogy lehetővé tegye az érintett számára a meghozott intézkedés indokainak megismerését és az illetékes bíróság számára a felülvizsgálat elvégzését. Az indokolási kötelezettséget az eset körülményeire tekintettel kell vizsgálni (lásd: 2016. április 14-i Ben Ali kontra Tanács ítélet, T-200/14, nem tették közzé, EU:T:2016:216, 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd még ebben az értelemben: 2017. január 25-i Almaz-Antey Air and Space Defence kontra Tanács ítélet, T-255/15, nem tették közzé, EU:T:2017:25, 56. pont).

- 113 Ennélfogva nem követelmény, hogy az indokolás az összes releváns ténybeli és jogi elemet tartalmazza, mivel egy indokolás elegendő jellegét nemcsak szövegére, hanem kontextusára, valamint az adott tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére is figyelemmel kell vizsgálni. Így egyfelől valamely sérelmet okozó jogi aktus akkor kellően indokolt, ha az érintett előtt ismert olyan összefüggésben került sor az elfogadására, amely lehetővé teszi a vele szemben hozott intézkedés terjedelmének megértését. Másfelől az ilyen jogi aktus indokolása pontossága mértékének arányosnak kell lennie a tényleges lehetőségekkel és azon technikai feltételekkel vagy határidővel, amelyek között, illetve amelyen belül meg kell hozni (lásd: 2016. április 14-i Ben Ali kontra Tanács ítélet, T-200/14, nem tették közzé, EU:T:2016:216, 95. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd továbbá ebben az értelemben: 2017. január 25-i Almaz-Antey Air and Space Defence kontra Tanács ítélet, T-255/15, nem tették közzé, EU:T:2017:25, 56. pont).
- 114 Ezen ítélkezési gyakorlat alapján aszerint kell különbséget tenni, hogy a megtámadott jogi aktusok indokolása általános hatályú rendelkezésekkel, vagy olyan rendelkezésekkel kapcsolatos-e, amelyek a felperes tekintetében egyedi jellegű korlátozó intézkedésekre hasonlítanak.
- 115 Az olyan általános hatályú rendelkezéseket illetően, mint a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezései, a Tanács ugyanis azt adta elő, hogy az indokolás korlátozódhat egyrészt az aktus elfogadásához vezető helyzet egészének, másrészt a jogi aktus által kitűzött, elérendő általános célok megjelölésére (2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 120. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 116 Ezzel szemben a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezéseket illetően emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezések a felperest érintő részeiben a felperes tekintetében egyedi korlátozó intézkedéseknek minősülnek (lásd a fenti 56. és 81. pontot).
- 117 Márpedig az ítélkezési gyakorlat ebben a tekintetben pontosította, hogy a valamely korlátozó intézkedést előíró tanácsi aktus indokolásának nemcsak ezen intézkedés jogalapját kell azonosítani, hanem meg kell határozni azokat az egyedi és konkrét okokat, amelyek miatt a Tanács mérlegelési jogköre gyakorlása során úgy ítéli meg, hogy az érintettel szemben ilyen intézkedést kell hozni (lásd: 2014. július 3-i National Iranian Tanker Company kontra Tanács ítélet, T-565/12, EU:T:2014:608, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd továbbá ebben az értelemben: 2017. január 25-i Almaz-Antey Air and Space Defence kontra Tanács ítélet, T-255/15, nem tették közzé, EU:T:2017:25, 55. pont).
- 118 E megfontolások alapján kell megvizsgálni, hogy a Tanács a jelen ügyben teljesítette-e azon kötelezettségét, hogy a vitatott rendelkezéseket jogilag megkövetelt módon indokolja.
- 119 Először is, ami a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezéseit illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a szóban forgó valamennyi intézkedés a megtámadott jogi aktusok elfogadását megelőző nemzetközi feszültségnek a felperes számára ismert – és a fenti 2–16. pontban felidézett – kontextusába illeszkedik. A megtámadott határozat (1)–(8) preambulumbekzdéséből, valamint a megtámadott rendelet (2) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a megtámadott jogi aktusoknak az a deklarált célja, hogy megnöveljék az Oroszországi Föderáció – Ukrajna területi integritásának, szuverenitásának és függetlenségének aláásására irányuló – intézkedéseinek költségeit, továbbá hogy előmozdítsák a válság békés rendezését. A megtámadott határozat (12) preambulumbekzdése ezenkívül pontosítja, hogy meg kell tiltani bizonyos érzékeny áruk és technológiák értékesítését, szállítását, transzferét és kivitelét, amennyiben ezeket mélytengeri olajfeltárásban, -termelésben, sarkvidéki olajfeltárásban, -termelésben, vagy palaolajjal kapcsolatos projektekben való felhasználásra szánják. A vitatott jogi aktusok így ismertetik az elfogadásukhoz vezető általános helyzetet, valamint azokat az általános célkitűzéseket, amelyek megvalósítását javasolják (2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 123. pont).

- 120 Másodszer, a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezéseket illetően emlékeztetni kell arra, hogy azok a felperes tekintetében korlátozó intézkedéseket írnak elő, mivel utóbbi nevét felvették a megtámadott határozat III. mellékletébe és a megtámadott rendelet VI. mellékletébe a megtámadott határozat 1. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontjában, valamint a megtámadott rendelet 5. cikke (2) bekezdésének b)–d) pontjában felsorolt tiltott tevékenységeket illetően.
- 121 Ennélfogva el kell utasítani a Tanács azon érvelését, amely szerint a jelen ügyben nem kell alkalmazni az egyedi korlátozó intézkedéseket előíró jogi aktusokkal kapcsolatos indokolási kötelezettségre vonatkozóan az ítélkezési gyakorlatból eredő kritériumokat.
- 122 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben – a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében – megfelelnek a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezésekben rögzített kritériumoknak azok a „egyedi és konkrét okok”, amelyek miatt a Tanács a mérlegelési jogkörének gyakorlása során úgy vélte, hogy a felperesnek ezen intézkedések hatálya alá kell tartoznia.
- 123 Mivel ugyanis a felperes azon érintett, „oroszszeri székhelyű szervezetek” egyike, „amelyek állami ellenőrzés alatt vagy 50%-nál magasabb arányban állami tulajdonban állnak, teljes eszközértékük becsült értéke feltehetőleg meghaladja az egybillió orosz rubelt, és amelyek becsült bevételének legalább 50%-a a 2014. szeptember 12-i adatok alapján nyersolaj és kőolajtermékek értékesítéséből vagy szállításából ered”, semmilyen kiegészítő indokolást nem lehet megkövetelni a nevének a megtámadott jogi aktusok mellékleteibe történő felvételéhez.
- 124 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a több személyre vonatkozó korlátozó intézkedések elfogadása céljából ugyanazon megfontolások alkalmazása nem zárja ki, hogy az említett megfontolások minden egyes érintett személy esetében kellően konkrét indokolást eredményeznek (lásd ebben az értelemben és analógia útján: 2014. február 27-i Ezz és társai kontra Tanács ítélet, T-256/11, EU:T:2014:93, 115. pont).
- 125 A felperes mindazonáltal azt állítja, hogy a Tanácsnak ki kellett volna fejtenie azokat a konkrét okokat, amelyek miatt az olajszeretort a szabályozás hatálya alá vonta, illetve hogy e szeretort kiválasztása mennyiben teszi lehetővé a vitatott intézkedések által követett cél elérését.
- 126 Ugyanakkor emlékeztetni kell arra, hogy nem követelmény, hogy az indokolás konkrétan megnevezze az összes releváns ténybeli és jogi elemet (lásd a fenti 113. pontot). Ennélfogva a Tanácsnak nem kell megadnia azokat az okokat sem, amelyek alátámasztják azt a döntését, hogy bizonyos gazdasági szeretortokat célzó korlátozó intézkedéseket ír elő, és megtiltja bizonyos „érzékenyek” tekintett árúk és szeretortatások kivételét. Egyébként az a kérdés, hogy ezek az intézkedések összhangban állnak-e a KKBK célkitűzéseivel, valamint hogy azok megfelelőek és szükségesek-e ezen célkitűzések eléréséhez, sokkal inkább azok érdemi vizsgálatához tartozik.
- 127 Ezenkívül rá kell mutatni, hogy észszerűen nem fordulhatott elő, hogy a felperesnek – aki Oroszországban az olajágazatban egy nagyobb gazdasági szereplő, amely a 2014/512 határozat elfogadásakor nagyobb részben, még ha közvetve is, az orosz állam tulajdonában állt – nem volt tudomása azokról az okokról, amelyek miatt a Tanács vele szemben célzott intézkedéseket fogadott el. Az Oroszorszeri Föderáció Ukrajnával szembeni tevékenységei költségének növelésére irányuló célkitűzéssel összhangban a 2014/512 határozat 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja korlátozásokat állapít meg az olajágazat bizonyos, többek között a teljes eszközértékük – amelynek becsült értéke meghaladja az egybillió orosz rubelt (hozzávetőleg 13 milliárd euró) – alapján az orosz állam által ellenőrzött szeretortokkal szemben. Mivel egyébként számottevő az ezen intézkedések elfogadásakor fennálló politikai összefüggés, valamint az olajágazat fontossága, amelyet utóbbi az orosz gazdaság számára jelent, a Tanács azon döntése, hogy korlátozó intézkedéseket fogad el ezen ipar szereplőivel szemben, tökéletesen értelmezhető az ezen jogi aktusok által deklarált célja alapján (2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 124. pont)

- 128 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a Tanács kellően megindokolta a megtámadott jogi aktusokat, és a T-735/14. sz. és a T-799/14. sz. ügyben felhozott első jogalapot mint megalapozatlant kell elutasítani.

A T-735/14. sz. és a T-799/14. sz. ügyben felhozott második, a megfelelő jogalap hiányára alapított jogalapról

- 129 A felperes azzal érvel, hogy az EUMSZ 215. cikk, amely lehetővé teszi a Tanács számára, hogy harmadik országokkal szemben gazdasági szankciókat fogadjon el, csak kivételesen szolgálhat arra, hogy különleges személyeket vagy szervezeteket válasszon ki, feltéve, hogy elegendő kapcsolat áll fenn egyrészt a szankcionált szervezet és az érintett harmadik ország kormánya, másrészt pedig a kiválasztott szervezet és az intézkedés célja között. Ezek az elvek az Európai Unió KKBP-je keretében elrendelt korlátozó intézkedések (szankciók) végrehajtására és értékelésére vonatkozó, 2005. december 2-i tanácsi iránymutatásokból is következnek. Márpedig ezek a feltételek a jelen ügyben nem teljesülnek.
- 130 Ugyanis először is a felperes és az orosz kormány közötti kapcsolatok nem elégségesek, mivel a felperes egyáltalán nem az orosz állam megtestesítője, és nem vesz részt a közhatalom gyakorlásában, valamint közszolgáltatást sem irányít a hatóságok felügyelete mellett. Nem elegendő e tekintetben az, hogy a felperes olyan magánjogi társaság, amely a Gazprom csoport része, amelynek részvényei 50,23%-ban az orosz állam tulajdonában vannak. Egyébként nem lehet vélelmezni, hogy kapcsolatok állnak fenn az orosz kormánnyal anélkül, hogy az érintett szervezet számára megengednék, hogy kifejtse az erre vonatkozó álláspontját.
- 131 Másodsor, a megtámadott jogi aktusok egyáltalán nem mutatják be a korlátozó intézkedésekkel érintett szervezet és az ezen intézkedések célja közötti, megkövetelt kapcsolatot. Nehéz megérteni azt, hogy a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezései, amelyek a nem hagyományos projektekre vonatkoznak, vagy a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezések miként járulhatnak hozzá a megtámadott jogi aktusok célkitűzéseikhez. A Tanács nem írhat elő teljes mértékben önkényes módon ilyen intézkedéseket, amelyek jelentős kárt okoznak az érintett szervezeteknek, valamint azok kereskedelmi partnereinek az Unióban.
- 132 A Bizottság és az Egyesült Királyság által támogatott Tanács vitatja ezeket az érveket.
- 133 Először is, ami a felperes azon érvét illeti, amely szerint az orosz kormánnyal való elegendő kapcsolat a jelen ügyben hiányzik, mindenképp rá kell mutatni, hogy az EUMSZ 215. cikk egyfelől akként rendelkezik, hogy ha az EU-Szerződés V. címének 2. fejezete szerint elfogadott valamely határozat „az egy vagy több harmadik országgal fennálló gazdasági és pénzügyi kapcsolatok részbeni vagy teljes megszakítását vagy korlátozását” írja elő, a Tanács elfogadja a szükséges intézkedéseket, másfelől pedig, hogy amennyiben az EU-Szerződés V. címének 2. fejezete alapján elfogadott valamely határozat úgy rendelkezik, a Tanács „egyes természetes és jogi személyekkel, csoportokkal vagy nem állami, illetve államisággal nem rendelkező entitásokkal szemben korlátozó intézkedéseket állapíthat meg”. Az EUMSZ 215. cikk (2) bekezdése tehát előírja annak lehetőségét, hogy nem állami szervezetekkel szemben korlátozó intézkedéseket fogadjanak el egy, az EU-Szerződés V. cím 2. fejezetének alapján elfogadott KKBP határozat végrehajtása érdekében.
- 134 Márpedig – a fentiekben megállapítottaknak megfelelően – a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezések a felperessel szembeni korlátozó intézkedéseknek minősülnek (lásd a fenti 56. és 81. pontot). Ezen intézkedéseket illetően a felperes ennél fogva nem érvelhet érvényesen azzal, hogy azokat szükségszerűen olyan szervezetekkel szemben kell előírni, amelyek elegendő kapcsolatot mutatnak az orosz kormánnyal.

- 135 Ezt követően, ami a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezéseit illeti, emlékeztetni kell arra, hogy ezen intézkedések célja nem az, hogy bizonyos szervezeteket az ukrajnai helyzettel való kapcsolataik miatt szankcionáljanak, hanem az, hogy gazdasági szankciókat írjon elő az Oroszországi Föderációval szemben annak érdekében, hogy megnöveljék utóbbi – Ukrajna területi integritásának, szuverenitásának és függetlenségének aláásására irányuló – intézkedéseinek költségeit, továbbá hogy előmozdítsák a válság békés rendezését.
- 136 Mivel ezek az intézkedések egy gazdasági szektorra különösen amiatt vonatkoznak, mert ez a szektor az orosz gazdaság tekintetében jelentős, vagy mert az kapcsolatban áll az Oroszországi Föderációnak az Ukrajna destabilizálására irányuló tevékenységeivel, nem követelmény, hogy a kiválasztott vállalkozások orosz állami tulajdonban lévő vállalatok legyenek (lásd ebben az értelemben: 2017. január 25-i Almaz-Antey Air and Space Defence kontra Tanács ítélet, T-255/15, nem tették közzé, EU:T:2017:25, 135. pont).
- 137 Ebben a tekintetben a felperes nem hivatkozhat érvényesen a 2012. március 13-i Tay Za kontra Tanács ítéletre (C-376/10 P, EU:C:2012:138). Kétségtelen, hogy ebben az ítéletben a Bíróság kifejezetten emlékeztetett arra, hogy az EK 60. cikk és az EK 301. cikk – amely cikkek lényegében megfelelnek az EUMSZ 215. cikk (1) bekezdésének – szerinti „harmadik ország” fogalma magában foglalhatja az ilyen ország vezetőit, valamint az e vezetők környezetébe tartozó vagy az utóbbiak által közvetlenül vagy közvetetten ellenőrzött egyéneket és szervezeteket (lásd: 2012. március 13-i Tay Za kontra Tanács ítélet, C-376/10 P, EU:C:2012:138, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A felperes ennél fogva úgy vélte, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot annak megállapításakor, hogy vélelmezhető, hogy a vállalkozások vezetőinek családtagjai oly módon részesülnek előnyben az e vezetők által betöltött tisztségből, hogy egyúttal a kormány gazdaságpolitikájából is előnyben részesülnek, valamint hogy – következésképpen – a fellebbező és a mianmari katonai rezsim között elégséges kapcsolat áll fenn (lásd ebben az értelemben: 2012. március 13-i Tay Za kontra Tanács ítélet, C-376/10 P, EU:C:2012:138, 71. pont).
- 138 Ugyanakkor emlékeztetni kell arra, hogy a 2012. március 13-i Tay Za kontra Tanács ítélet (C-376/10 P, EU:C:2012:138) alapjául szolgáló ügyben a Tanács által elfogadott korlátozó intézkedések a Burmával/Mianmarral szembeni korlátozó intézkedések megújításáról szóló, 2006. április 27-i 2006/318/KKBP tanácsi közös állásponton (HL 2006. L 116., 77. o.) alapultak. Ezek az intézkedések előírták többek között a mianmari kormány tagjaihoz és a környezetükhöz tartozó valamennyi természetes vagy jogi személyhez, entitáshoz vagy szervezethez tartozó pénzeszközök és gazdasági források befagyasztását. A felperes, Pye Phyto Tay Za neve szerepelt a korlátozó intézkedésekben említett személyek listáján a 2006/318 közös álláspont II. mellékletének „A kormány gazdaságpolitikájából előnyben részesülő személyek és a rezsimmel kapcsolatban álló más személyek” elnevezésű J. címe alatt a „Tay Za fia” információval kiegészítve (2012. március 13-i Tay Za kontra Tanács ítélet, C-376/10 P, EU:C:2012:138, 4–11. pont). Ebben az ügyben tehát annak meghatározásáról volt szó, hogy a Törvényszék és a Tanács helyesen állapíthatta-e meg azt, hogy úgy lehet tekinteni, hogy P. P. Tay Za a Tay Za vállalat vezetőjének családtagjaként személyesen részesül előnyben a kormány által folytatott politikából, és hogy ennél fogva úgy tekinthető, hogy ezzel a rezsimmel kapcsolatban áll, összhangban a 2006/318 közös álláspontban meghatározott alapvető kritériumokkal. A Bíróság ugyanakkor nem kérdőjelezte meg a harmadik államokkal szemben gazdasági szankciók kiszabásának lehetőségét, és azt sem követelte meg, hogy az ezen intézkedések által érintett szervezetek – anélkül, hogy azokat egyedileg választották volna ki – „államhoz tartozóak” legyenek, ahogyan azzal a felperes érvel.
- 139 Ellenkezőleg, az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a Tanács a korlátozó intézkedések tárgyának meghatározása során széles mozgástérrel rendelkezik, ez pedig különösen így van akkor, amikor ezek az intézkedések az EUMSZ 215. cikk (1) bekezdése alapján egy vagy több harmadik országgal fennálló gazdasági és pénzügyi kapcsolatok részbeni vagy teljes megszakítását vagy korlátozását írják elő (2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 132. pont). Valamennyi ilyen típusú intézkedés fogalmilag olyan következményekkel jár, amelyek érintik a tulajdonhoz való jogot és a szakmai

tevékenységek szabad gyakorlását, ezáltal kárt okozva azon feleknek, akiknek semmilyen felelősségük nincs az azok meghozatalához vezető helyzetet illetően (lásd ebben az értelemben: 1996. július 30-i Bosphorus ítélet, C-84/95, EU:C:1996:312, 22. pont).

- 140 Mindenesetre még annak feltételezése is, hogy követelményt képez a szóban forgó korlátozó intézkedésekkel állítólagosan érintett szervezetek és az orosz kormány közötti kapcsolat, elegendő megállapítani azt, hogy a felperest, mivel – akár közvetve – 50%-nál nagyobb arányban az orosz állam tulajdonában van, az orosz állam felügyelete alatt álló vállalkozásnak kell tekinteni. E tekintetben nem releváns az, hogy a felperes nem tartozik az államhoz az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata alapján (lásd ebben az értelemben: 2013. szeptember 6-i Bank Mellî Iran kontra Tanács ítélet, T-35/10 és T-7/11, EU:T:2013:397, 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), mivel nem követelmény, hogy a felperesnek – annak érdekében, hogy őt érintsék a Tanács által az EUMSZ 215. cikk (1) bekezdése alapján elfogadott gazdasági szankciók – olyan szervezetnek kell lennie, amely a közhatalom gyakorlásában részt vesz, vagy aki közszolgáltatást irányít hatóságok felügyelete mellett.
- 141 Másodsor, a jelen ügyben elfogadott intézkedések és a megtámadott jogi aktusok által elérni kívánt célok közötti kapcsolat állítólagos hiányát illetően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Tanács széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik az EUSZ 29. és az EUMSZ 215. cikk alapján gazdasági és pénzügyi szankciók meghozatala érdekében figyelembe veendő tényezőket illetően. Mivel az uniós bíróság nem helyettesítheti a Tanács értékelését az ezen intézkedések elfogadását igazoló, a bizonyítékokra, a tényekre és a körülményekre vonatkozó saját értékelésével, az általa végzett felülvizsgálatnak az eljárásra és az indokolásra, a tények tárgyi pontosságára, valamint a tényértékelést illető nyilvánvaló hiba és a hatáskörrel való visszaélés hiányára vonatkozó szabályok tiszteletben tartásának vizsgálatára kell szorítkoznia. Ez a korlátozott felülvizsgálat különösen azokra a célszerűségi megfontolásokra vonatkozik, amelyekben az ilyen intézkedések alapulnak (lásd: 2017. január 25-i Almaz-Antey Air and Space Defence kontra Tanács ítélet, T-255/15, nem tették közzé, EU:T:2017:25, 95. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 142 A jelen ügyben a megtámadott határozat (1)–(8) preambulumbekkezdéséből és a megtámadott rendelet (2) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy e jogi aktusok deklarált célja az, hogy az Oroszországi Föderáció – Ukrajna területi integritásának, szuverenitásának és függetlenségének aláásására irányuló – intézkedéseinek költségei megnövekedjenek, továbbá hogy előmozdítsák a válság békés rendezését. E célkitűzés egybevág a béke és a nemzetközi biztonság megőrzésére irányuló célkitűzéssel, összhangban az Unió külső tevékenységének az EUSZ 21. cikkben meghatározott céljaival (2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 115. pont).
- 143 Ugyanakkor – ahogyan arra a Bíróság már rámutatott, és ellentétben azzal, amivel a felperes érvel – igenis van logikus kapcsolat a között, hogy az orosz olajiparhoz tartozó vállalkozásokat többek között a teljes eszközértékük – amelyek becsült értéke meghaladja az egybillió orosz rubelt (hozzávetőleg 13 milliárd euró) – alapján választották ki, arra tekintettel, hogy ez az ágazat jelentős az orosz gazdaság számára, valamint a jelen ügyben a korlátozó intézkedések célja között, amely utóbbi arra irányul, hogy az Oroszországi Föderáció – Ukrajna területi integritásának, szuverenitásának és függetlenségének aláásására irányuló – intézkedéseinek költségei megnövekedjenek, továbbá hogy előmozdítsák a válság békés rendezését (lásd ebben az értelemben: 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 147. pont).
- 144 Harmadszor, a felperes azon érvét illetően, amely szerint a megtámadott rendelet kiviteli korlátozásokkal kapcsolatos rendelkezéseiből eredő intézkedések az olajágazatban csak a nem hagyományos projektekre vonatkoznak, nem pedig általánosságban az olajágazatra, amely továbbra is jelentős bevételeket generál az orosz gazdaság számára, meg kell állapítani, hogy a Tanács különösen megteheti, hogy amennyiben helyénvalónak ítéli, olyan korlátozásokat rendeljen el, amelyek az orosz gazdaság azon konkrét ágazataiban működő vállalkozásokra irányulnak, amelyekben az Unióból

származó termékek, technológiák vagy szolgáltatások különösen fontos helyet foglalnak el. Az a döntés ugyanis, hogy a Tanács olyan vállalkozásokat vagy ágazatokat válasszon ki, amelyek az elsősorban az Unióban elérhető csúcstechnológiáktól vagy szakértelemtől függenek, megfelel az alapeljárás tárgyát képező korlátozó intézkedések hatékonyságának biztosítására, valamint az annak elkerülésére irányuló célkitűzésnek, hogy ezen intézkedések hatását semlegesítse a harmadik országokból származó helyettesítő termékek, technológiák vagy szolgáltatások Oroszországba történő behozatala (2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 132. pont).

- 145 Nem kérdőjelezheti meg ezt a következtetést az a körülmény, hogy az ezen intézkedések némelyikével érintett nem hagyományos projektek nem generálnak azonnali bevételeket az orosz állam számára, mivel a Tanács – azáltal, hogy veszélyeztette az olajágazatban működő, ezen intézkedésekkel érintett szervezetek befektetéseit és jövőbeni bevételeit – észszerűen remélhette azt, hogy mindez hozzájárul az orosz kormányra történő nyomásgyakorláshoz, valamint ahhoz, hogy az Oroszországi Föderáció – Ukrajna területi integritásának, szuverenitásának és függetlenségének aláásására irányuló – intézkedéseinek költségei megnövekedjenek, továbbá hogy előmozdítsák a válság békés rendezését.
- 146 E megfontolások összességére tekintettel a T-735/14. sz. és a T-799/14. sz. ügyben felhozott második jogalapot mint megalapozatlant kell elutasítani.

A T-799/14. sz. ügyben felhozott harmadik, az EU–Oroszország partnerségi megállapodás megsértésére alapított jogalapról

- 147 A harmadik, kizárólag a T-799/14. sz. ügyben előterjesztett jogalapjával a felperes az EU–Oroszország partnerségi megállapodás 52. cikke (5) és (9) bekezdésének, 98. cikke (1) bekezdésének, valamint 36. cikkének megsértésére hivatkozik. Ezek a rendelkezések közvetlen hatállyal bírnak, mivel kellően egyértelmű és pontos kötelezettségeket tartalmaznak, amelyek hatása vagy végrehajtása nincs semmilyen későbbi jogi aktusnak alárendelve.
- 148 Először is a felperes úgy véli, hogy a tőkepiachoz való hozzáféréssel kapcsolatos rendelkezések sértik az EU–Oroszország partnerségi megállapodás 52. cikkének (5) bekezdését, amely kimondja, hogy „[a] felek az e megállapodás hatálybalépésétől számított öt éves átmeneti időszak letelte után [...] nem vezetnek be [az Unióban] és Oroszországban honos személyek közötti tőkemozgásokra és az azokhoz kapcsolódó folyó fizetésekre újabb korlátozásokat, és nem teszik a már létező rendelkezéseket korlátozóbb jellegűvé”. Másodszer, ezek a rendelkezések ellentétesek az EU–Oroszország partnerségi megállapodás 52. cikkének (9) bekezdésével, amely kimondja, hogy az Unió és Oroszország „a legnagyobb kedvezményes elbánást biztosítják egymásnak a folyó fizetések és tőkemozgások, valamint a fizetési módok tekintetében”. Harmadszer, az igényérvényesítést kizáró klauzula ellentétes e megállapodás 98. cikkének (1) bekezdésével, amely az Unió számára előírja „annak biztosítását, hogy [az Oroszországhoz] tartozó természetes és jogi személyek a saját állampolgáraikhoz képest megkülönböztetéstől mentesen, szabadon elérhessék a másik fél illetékes bíróságait és közigazgatási szerveit személyi jogaik és tulajdonjogaik védelme érdekében, ideértve a szellemi, ipari és kereskedelmi tulajdonnal kapcsolatos jogaikat is”. Negyedszer, a kiviteli korlátozások ellentétesek az EU–Oroszország partnerségi megállapodás 36. cikkével, amely előír továbbá egy legnagyobb kedvezmény záradékot a határokon átnyúló szolgáltatásokat érintő feltételeket illetően.

- 149 A Bizottság és az Egyesült Királyság által támogatott Tanács vitatja ezeket az érveket.

- 150 Az EU–Oroszország partnerségi megállapodást illetően a Bíróság megállapította, hogy az Unió által harmadik államokkal kötött megállapodás valamely rendelkezését közvetlenül alkalmazandónak kell tekinteni, amikor – a megállapodás szövegére, valamint céljára és természetére tekintettel – világos és pontosan meghatározott kötelezettséget tartalmaz, amelynek végrehajtása vagy hatálya semmilyen későbbi aktus elfogadásának nincs alárendelve (2005. április 12-i Simutenkov ítélet, C-265/03, EU:C:2005:213, 21. pont).

- 151 A jelen ügyben, még annak feltételezése esetén is, hogy a felperes által hivatkozott rendelkezések közvetlenül alkalmazandók, valamint hogy a szóban forgó korlátozó intézkedések nem állnak összhangban e rendelkezések némelyikével, az EU–Oroszország partnerségi megállapodás 99. cikke mindenesetre lehetővé teszi azok elfogadását. E megállapodás 99. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerint ugyanis e megállapodás nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek a feleket megakadályoznák abban, hogy olyan intézkedéseket hozzanak, amelyeket fontos biztonsági érdekeik védelmében szükségesnek ítélnék, többek között háborús időkben vagy háborúval fenyegető súlyos nemzetközi feszültség esetén, illetve olyan kötelezettségek teljesítése céljából, amelyeket a béke és a nemzetközi biztonság fenntartása céljából fogadtak el (lásd ebben az értelemben: 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 110. és 111. pont).
- 152 A jelen ügyben – ahogyan az a megtámadott rendelet (2) preambulumbekkezdéséből kitűnik – a megtámadott jogi aktusokkal elrendelt korlátozó intézkedések az ukrajnai válság békés rendezésének előmozdítására irányultak. E célkitűzés egybevág a béke és a nemzetközi biztonság megőrzésére irányuló célkitűzéssel, összhangban az Unió külső tevékenységének az EUSZ 21. cikkben meghatározott céljaival (2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 115. pont).
- 153 E feltételek mellett, továbbá figyelembe véve a Tanácsot e területen megillető széles körű mérlegelési jogkört, a Tanács helyesen ítéltette úgy, hogy a szóban forgó korlátozó intézkedések elfogadása az EU–Oroszország partnerségi megállapodás 99. cikke értelmében szükséges az Unió alapvető biztonsági érdekeinek védelméhez, valamint a béke és a nemzetközi biztonság megőrzéséhez (2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 116. pont).
- 154 Ezért a T-799/14. sz. ügyben felhozott harmadik jogalapot el kell utasítani.

A T-735/14. sz. ügyben felhozott harmadik, valamint a T-799/14. sz. ügyben felhozott negyedik, az arányosság elvének, valamint a felperes alapvető jogainak megsértésére alapított jogalapról

- 155 A felperes egyrészt a Charta 16. és 17. cikke által biztosított vállalkozás szabadságának, valamint a tulajdonhoz való jognak a megsértésére, másrészt pedig a Charta 51. cikkének (1) bekezdése által előírt arányosság elvének mint az uniós jog általános elvének megsértésére hivatkozik. Ezen elv alapján egy uniós jogi aktus által előírt valamennyi intézkedésnek jogszerű célkitűzést kell követnie, megfelelő módot kell jelentenie e célkitűzés eléréséhez, szükségesnek kell lennie, valamint nem okozhat aránytalan hátrányt az ezen intézkedés által jelentett előnyhöz képest. A jelen ügyben a vitatott rendelkezések olyan szankciókat szabnak ki, amelyek pontosan a felperes nem hagyományos projektjeit érintik egy olyan összefüggésben, amelyben utóbbit nem vádolták jogsértés elkövetésével, és nem is hozták olyan helyzetbe, hogy álláspontjával érveljen, ami az alapvető jogok és az arányosság elvének alapján még szigorúbb felülvizsgálatot követelne meg.
- 156 A Bizottság és az Egyesült Királyság által támogatott Tanács vitatja ezeket az érveket.
- 157 A felperes szerint a megtámadott jogi aktusokból eredő korlátozó intézkedések a többek között a Charta 16. és 17. cikke által védett alapvető jogainak aránytalan megsértését jelentik, mivel ezek az intézkedések megakadályozzák őt egy gazdasági tevékenység szabad gyakorlásában anélkül, hogy a jogainak e korlátozása szükséges vagy megfelelő lenne a Tanács által elérni kívánt célkitűzések megvalósításához.
- 158 Először is, emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 16. cikke értelmében „[a] vállalkozás szabadságát, az uniós joggal és a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban, el kell ismerni”.

159 Másodszor, a Charta 17. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és azt örökül hagyja. Tulajdonától senkit sem lehet megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségekért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik. A tulajdon használatát, az általános érdek által szükségessé tett mértékben, törvénnyel lehet szabályozni.”

160 Igaz ugyan, hogy a jelen ügyben szóban forgókhöz hasonló korlátozó intézkedések vitathatatlanul korlátozzák a Charta 16. és 17. cikke értelmében a felperest megillető jogokat (lásd ebben az értelemben és analógia útján: 2016. szeptember 22-i NIOC és társai kontra Tanács ítélet, C-595/15 P, nem tették közzé, EU:C:2016:721, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

161 A felperes által hivatkozott alapvető jogok azonban nem korlátlan jogosultságként jelennek meg, következésképpen pedig – a Charta 52. cikkének (1) bekezdésében kimondott feltételek mellett – korlátozhatók (lásd ebben az értelemben: 2013. november 28-i Tanács kontra Manufacturing Support & Procurement Kala Naft ítélet, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 121. pont; 2014. február 27-i Ezz és társai kontra Tanács ítélet, T-256/11, EU:T:2014:93, 195. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

162 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében egyrészt „a Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható”, másrészt pedig az „arányosság elvére figyelemmel, korlátozásokra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja”.

163 Így ahhoz, hogy a szóban forgó alapvető jogok gyakorlásának korlátozása az uniós jognak megfeleljen, három feltételnek kell teljesülnie. Először is, a korlátozást törvénynek kell előírnia. Másiként fogalmazva: a szóban forgó intézkedésnek jogalappal kell rendelkeznie. Másodszor, a korlátozásnak az Unió által ilyenként elismert általános érdekű célkitűzést kell szolgálnia. Harmadszor, a korlátozás nem lehet túlzott. Egyfelől, az elérni kívánt célhoz szükségesnek és azzal arányosnak kell lennie. Másfelől, nem sérülhet a szóban forgó jog vagy szabadság „lényeges tartalma”, azaz érdemi része (lásd: 2016. november 30-i Rotenberg kontra Tanács ítélet, T-720/14, EU:T:2016:689, 170–173. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

164 Márpedig meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben teljesül ez a három feltétel.

165 Először is, a szóban forgó korlátozó intézkedéseket „törvény” írja elő, mivel azok olyan jogi aktusokban szerepelnek, amelyek többek között általános hatályúak, az uniós jogban egyértelmű jogalappal, valamint megfelelő indokolással rendelkeznek (lásd a fenti 111–128. pontot).

166 Másodszor, a megtámadott határozat (1)–(8) preambulumbekkezdéséből és a megtámadott rendelet (2) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy e jogi aktusok deklarált célkitűzése az, hogy az Oroszországi Föderáció – Ukrajna területi integritásának, szuverenitásának és függetlenségének aláásására irányuló – intézkedéseinek költségei megnövekedjenek, továbbá hogy előmozdítsák a válság békés rendezését. E célkitűzés egybevág a béke és a nemzetközi biztonság megőrzésére irányuló célkitűzéssel, összhangban az Unió külső tevékenységének az EUSZ 21. cikkben meghatározott céljaival (2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 115. pont).

167 Harmadszor, az arányosság elvét illetően emlékeztetni kell arra, hogy ez – általános uniós jogi elvként – megköveteli, hogy az uniós intézmények jogi aktusai ne haladják meg a szóban forgó szabályozással kitűzött cél elérésére alkalmas és ahhoz szükséges mértéket. Így amennyiben több megfelelő intézkedés kínálkozik, a kevésbé kényszerítő intézkedéshez kell folyamodni, és az okozott

hátrányok nem lehetnek aránytalanok az elérendő célokhoz képest (lásd: 2016. november 30-i Rotenberg kontra Tanács ítélet, T-720/14, EU:T:2016:689, 178. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 168 Az ítélkezési gyakorlat e tekintetben pontosítja, hogy az arányosság elve tiszteletben tartásának bírósági felülvizsgálatát illetően széles körű mérlegelési mozgásteret kell elismerni az uniós jogalkotó részére olyan területeken, amelyek a jogalkotó részéről politikai, gazdasági, társadalmi döntéseket és összetett mérlegelést igényelnek. Ennélfogva az e területeken elfogadott intézkedés jogszerűségét csak annak a hatáskörrel rendelkező intézmény által elérni kívánt cél megvalósítására nyilvánvalóan alkalmatlan volta érintheti (lásd: 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 146. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 169 E tekintetben meg kell állapítani, hogy észszerű kapcsolat áll fenn a megtámadott jogi aktusok tartalma és az azokkal elérni kívánt cél között. Mivel ugyanis e cél többek között arra irányul, hogy az Oroszországi Föderáció által Ukrajna területi integritásának, szuverenitásának és függetlenségének aláásása érdekében tett intézkedések költségei megnövekedjenek, az olajágazat egyik azon legjelentősebb gazdasági szereplőjét célzó megközelítés, amelynek mellesleg az orosz állam a többségi tulajdonosa, következetesen megfelel az említett célnak, és semmiképp nem tekinthető nyilvánvalóan alkalmatlannak a kitűzött cél elérésére (2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 147. pont).
- 170 Ezen túlmenően, igaz ugyan, hogy a korlátozó intézkedések fogalmilag olyan következményekkel járnak, amelyek érintik a tulajdonhoz való jogot és a szakmai tevékenységek szabad gyakorlását, ezáltal kárt okozva azon feleknek, akiknek semmilyen felelősségük nincs a szankciók meghozatalához vezető helyzetet illetően. A célzott korlátozó intézkedések még inkább ilyen hatással járnak azon szervezetek vonatkozásában, amelyekre irányulnak (lásd: 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 149. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 171 Meg kell azonban állapítani, hogy a megtámadott jogi aktusok által elérni kívánt célkitűzések – vagyis Ukrajna területi integritásának, szuverenitásának és függetlenségének védelme, valamint az ezen országban fennálló válság békés rendezésének előmozdítása, amelyek a béke és a nemzetközi biztonság átfogóbb célkitűzésébe illeszkednek, összhangban az Unió külső tevékenységének az EUSZ 21. cikkben meghatározott céljaival – jelentősége igazolhatja a bizonyos olyan gazdasági szereplőket érő, akár jelentős negatív következményeket, akiknek semmilyen felelősségük nincs a szankciók meghozatalához vezető helyzetet illetően (lásd ebben az értelemben: 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 149. és 150. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 172 E körülmények között – és tekintettel különösen a Tanács által az ukrajnai válságra reagálva elfogadott korlátozó intézkedések intenzitásának fokozatos erősödésére – a felperes vállalkozási szabadságába és tulajdonhoz való jogába történő beavatkozás nem tekinthető aránytalanoknak (lásd ebben az értelemben: 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 150. pont).
- 173 Amennyiben – ahogyan azzal a felperes érvel – bizonyos partnereit és szerződő feleit kényszeríthették arra, hogy a vele fennálló üzleti kapcsolataikat megszüntessék, és az olajágazatban a nem hagyományos projektjeit elhalasztották, és amennyiben ezek az intézkedések negatív hatással járhattak a felperes és az anyavállalat részvényeseinek tulajdonjoga tekintetében, éppen a megtámadott jogi aktusok által meghozott intézkedések céljáról van szó, mivel a tulajdonjogába, valamint a gazdasági tevékenység gyakorlásához való jogába történő semminemű beavatkozást nem lehet ebben a tekintetben aránytalanoknak minősíteni.
- 174 Ennélfogva a T-735/14. sz. ügyben felhozott harmadik jogalapot, valamint a T-799/14. sz. ügyben felhozott negyedik jogalapot mint megalapozatlant kell elutasítani, továbbá a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 175 Az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A felperest, mivel pervesztes lett, a Tanács kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségein kívül a Tanács részéről felmerült költségek viselésére.
- 176 Egyebekben az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján az eljárásba beavatkozó tagállamok és intézmények maguk viselik saját költségeiket. A Bizottság és az Egyesült Királyság tehát maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A Törvényszék a T-735/14. sz. és a T-799/14. sz. ügyeket ítélethozatal céljából egyesíti.**
- 2) **A Törvényszék a keresetet elutasítja.**
- 3) **A Gazprom Neft PAO a saját költségein kívül viseli az Európai Unió Tanácsa részéről felmerült költségeket.**
- 4) **Az Európai Bizottság, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága maga viseli saját költségeit.**

Berardis

Spielmann

Csehi

Kihirdetve Luxembourgban, a 2018. szeptember 13-i nyilvános ülésen.

Aláírások